

MISTIA

Fundacja Rozwoju
Demokracji Lokalnej

1989 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY CZARNY DUNAJEC NA LATA 2008-2015

Czarny Dunajec, październik – grudzień 2007

WSTĘP

Opracowanie **Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008 – 2015** rozpoczęto w październiku 2007 roku, zgodnie z umową podpisaną pomiędzy Urzędem Gminy Czarny Dunajec, reprezentowanym przez Józefa Babicza – Wójta Gminy Czarny Dunajec oraz przez Stanisławę Pilch – Skarbnika Gminy, a FRDL Małopolskim Instytutem Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa, reprezentowanym przez Krzysztofa Lipskiego – Dyrektora Instytutu.

Budowę Strategii oparto na partnerskim modelu budowy planów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego, dzięki czemu dokument ten stanowi swoiste zaproszenie do współpracy dla wszystkich podmiotów lokalnych zainteresowanych przyszłością Gminy. „Strategia Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008 - 2015” powstała dzięki aktywności członków Konwentu Strategicznego, skupiającego liderów życia gospodarczego i społecznego Gminy. W jego skład weszli przedstawiciele władz Gminy, radni i urzędnicy samorządowi, dyrektorzy jednostek gminnych, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw, szkół, instytucji polityki społecznej i ochrony zdrowia, reprezentanci przedsiębiorców oraz lokalnych organizacji pozarządowych.

Opracowanie niniejszej strategii podyktowane zostało istotną potrzebą i wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Czarny Dunajec, regionu małopolskiego i Polski, związanej głównie z funkcjonowaniem naszego kraju w strukturach Unii Europejskiej oraz nowymi możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych na rozwój lokalny. Oparcie rozwoju Gminy na długofalowym planowaniu, na przejrzystych celach o różnym horyzoncie czasowym, stanowi klucz do efektywnego zarządzania i współpracy samorządowej oraz ułatwia pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację zadań strategicznych. Strategia pomaga także skoordynować działania różnych instytucji działających w sferach społecznych i gospodarczych na terenie Gminy, wokół priorytetowych kierunków działań.

Strategia Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 nie ogranicza się w swych zapisach wyłącznie do zadań realizowanych bezpośrednio przez instytucje Gminy (Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury i Promocji Gminy Czarny Dunajec, szkoły, itp.). Strategia proponuje przede wszystkim zadania stanowiące wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających w Gminie oraz jej otoczeniu. Tak realizowana zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Okres realizacji Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec przyjęto na osiem lat (2008-2015), co ułatwi władzom Gminy formułowanie projektów zgłaszanych do współfinansowania w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, zwłaszcza w obliczu obowiązującej zasady $n + 2$.

Strategia została sformułowana w ścisłej korelacji z dotychczas obowiązującą Strategią Rozwoju Gminy Czarny Dunajec oraz z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu regionalnym – Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013 i Małopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013.

Zapisy niniejszej Strategii są jednocześnie spójne z Programami Operacyjnymi zarządzanymi na szczeblach ministerialnych, według których dysponowane będą w Polsce środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2007-2013:

- Programem Operacyjnym „Infrastruktura i Środowisko” na lata 2007-2013 (zatwierdzony przez Komisję Europejską 5 grudnia 2007 r.);
- Programem Operacyjnym „Innowacyjna Gospodarka” 2007-2013 (zatwierdzony przez Komisję Europejską 2 października 2007 r.);
- Programem Operacyjnym „Kapitał Ludzki” (zatwierdzony przez Komisję Europejską 28 września 2007 r.)

Ze strony FRDL MISTiA prace związane z opracowaniem strategii wykonywali: Wojciech Odzimek – kierownik projektu oraz Agnieszka Brożkowska – konsultanci Wydziału Programów i Projektów.

Autorzy opracowania pragną podziękować wszystkim członkom Konwentu Strategicznego za poświęcony czas, odpowiedzialność w podejściu do spraw publicznych oraz merytoryczne zaangażowanie w procesie budowania „Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015”. Składamy również specjalne podziękowania na ręce Wójta Gminy – Pana Józefa Babicza oraz Pełnomocnika ds. pozyskiwania środków, w tym środków strukturalnych z funduszy Unii Europejskiej – Pani Agaty Pustelnik.

**Lista członków Konwentu Strategicznego
ds. opracowania
Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec
na lata 2008-2015**

Reprezentanci władz samorządowych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych,
mieszkańców Gminy Czarny Dunajec.

Uczestnicy trzech spotkań: 5 października, 15 października, 29 października 2007r.

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko / Instytucja
1.	Babicz Józef	Wójt Gminy Czarny Dunajec, Prezes Wspólnoty Ośmiu Wsi w Witowie
2.	Pilch Stanisława	Skarbnik Gminy Czarny Dunajec, Członek Prezydium Zarządu Głównego Związku Podhalan, Radna Powiatu Nowotarskiego
3.	Palenik Beata	Przewodnicząca Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
4.	Krupa Tadeusz	Wice-przewodniczący Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
5.	Bulas Anna	Radna Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
6.	Baran Janina	Radna Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
7.	Czepiel Tadeusz	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu, Sołtys Sołectwa Załuczne
8.	Gogolak Józef	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
9.	Gonciarczyk Stanisław	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
10.	Kapałka Edward	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
11.	Klepacka Maria	Radna Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
12.	Ligas Andrzej	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
13.	Mardula Kazimierz	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu, Sołtys Sołectwa Chochołów
14.	Miętus Stanisław	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
15.	Palenica Stanisław	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
16.	Staszeczka Stanisław	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
17.	Styrczula Józef	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
18.	Styrczula Jan	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
19.	Szymusiak Adam	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
20.	Tylka Jan	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
21.	Ziółko Wiktor	Radny Rady Gminy w Czarnym Dunajcu
22.	Hosaniak Alojzy	Sołtys Sołectwa Podszkle
23.	Styrczula Andrzej	Sołtys Sołectwa Podczerwone
24.	Garbaciak Tomasz	Sołtys Sołectwa Czerwienne
25.	Jasień Józef	Sołtys Sołectwa Dział
26.	Kowalczyk Władysław	Sołtys Sołectwa Ciche
27.	Klimowski Władysław	Sołtys Sołectwa Czarny Dunajec
28.	Szewczyk Andrzej	Pracownik Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Targu
29.	Solawa Adam	Komendant Komisariatu Policji w Czarnym Dunajcu
30.	Balek Anna Barbara	Pracownik Samodzielnego Gminnego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Czarnym Dunajcu
31.	Hudyka Danuta	Księgowa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu
32.	Słodyczka Anna	Dyrektor Gminnego Zespołu Oświaty w Czarnym Dunajcu
33.	Mateja Joanna	Księgowa Centrum Kultury i Promocji w Czarnym Dunajcu
34.	Wacławiak Władysława	Pracownik Centrum Kultury i Promocji w Czarnym Dunajcu

35.	Chlebek Antoni	Kierownik Referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy w Czarnym Dunajcu
36.	Jarończyk Michał	Pracownik Referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy w Czarnym Dunajcu
37.	Pustelnik Agata	Pracownik Referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy w Czarnym Dunajcu
38.	Winnicka Maria	Pracownik Referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy w Czarnym Dunajcu
39.	Zmarzliński Piotr	Pracownik Referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy w Czarnym Dunajcu
40.	Ks. Karol Nadratowski	Prezes Stowarzyszenia Lokalnego Salezjańskiej Organizacji Sportowej SALOS RP w Czarnym Dunajcu, nauczyciel w Publicznym Salezjańskim Liceum Ogólnokształcącym w Czarnym Dunajcu
41.	Kasiniak Aniela	Wice-dyrektor Gimnazjum w Czarnym Dunajcu, opiekun Szkolnego Koła Przewodników „Bocian”
42.	Kucharska-Żądło Marta	Nauczyciel w Gimnazjum w Czarnym Dunajcu, opiekun Szkolnego Koła Przewodników „Bocian”
43.	Kowalkiewicz Leszek	Dyrektor Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Czarnym Dunajcu
44.	Płaskociński Feliks	Kierownik Ruchu Kopalni Torfu Puścizna Wielka w Czarnym Dunajcu
45.	Kluska Stanisław	Prezes Spółki do Zagospodarowania Wspólnoty Urbarialnej w Piekielniku
46.	Lis Stanisław	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Spółki do Zagospodarowania Wspólnoty Urbarialnej w Piekielniku
47.	Topór Władysław	Prezes Wspólnoty Leśnej „Cikówka”
48.	Chowaniec Krystyna	Prezes Oddziału Górali Orawskich Związku Podhalan w Podszklu
49.	Gąsior Władysława	Prezes Oddziału Związku Podhalan w Starem Bystrem
50.	Żolnierczyk Maria	Prezes Oddziału Związku Podhalan w Czerwiennem
51.	Chlebek Anna	Właściciel gospodarstwa ekologicznego w Czarnym Dunajcu
52.	Króźel Paweł	Właściciel gospodarstwa agroturystycznego w Czarnym Dunajcu
53.	Podsiadło Jacek	Przedsiębiorca prowadzący firmę w Chochołowie

PRZEBIEG PROCESU PLANOWANIA STRATEGICZNEGO W GMINIE CZARNY DUNAJEC

ETAP I – Diagnoza stanu Gminy Czarny Dunajec

1. Spotkanie o charakterze wizyty roboczej konsultanta FRDL MISTiA z władzami Gminy Czarny Dunajec

Cele spotkania:

- Prezentacja zakresu prac warsztatowych planowanych w Gminie Czarny Dunajec oraz zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów biorących udział w projekcie;
- Przedstawienie klucza doboru członków Konwentu Strategicznego;
- Zebranie danych statystycznych i informacji niezbędnych do opracowania „Raportu o stanie społeczno-gospodarczym Gminy Czarny Dunajec”.

2. Przegląd dokumentów o znaczeniu strategicznym dla Gminy Czarny Dunajec w kontekście „Raportu o stanie społeczno-gospodarczym Gminy Czarny Dunajec” i budowy Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec

Cele działań:

- Przegląd dokumentów strategicznych regionu małopolskiego w aspekcie programowania na lata 2007-2013 – „Małopolska 2015 – Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013”, „Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013”.

3. Opracowanie „Raportu o stanie społeczno-gospodarczym Gminy Czarny Dunajec”

Cele działań:

- Diagnoza stanu zasobów Gminy oraz tendencji rozwojowych zachodzących w latach 2002-2006 w sferze przestrzenno-przyrodniczej, społecznej, gospodarczo-finansowej.

ETAP II – Analiza strategiczna i budowa planu operacyjnego Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015

4. Konferencja otwierająca prace warsztatowe nad Strategią Rozwoju Gminy Czarny Dunajec – 5 października 2007 r.

Cele konferencji:

- Prezentacja przesłanek i uwarunkowań opracowania Strategii;
- Prezentacja możliwości pozyskiwania środków europejskich na szeroko rozumiany rozwój lokalny w nowym okresie programowania Unii Europejskiej.

5. I warsztat strategiczny – 15 października 2007 r.

Cele warsztatu:

- Przeprowadzenie analizy SWOT Gminy Czarny Dunajec – identyfikacja silnych i słabych stron Gminy oraz szans i zagrożeń dla jej rozwoju;
- Identyfikacja misji i głównych kierunków rozwoju Gminy Czarny Dunajec;
- Określenie **celów strategicznych** (długofalowych) i **operacyjnych** (średniookresowych) dla poszczególnych kierunków rozwoju.

6. II warsztat strategiczny – 29 października 2007 r.

Cele warsztatu:

- Weryfikacja wyników analizy SWOT Gminy Czarny Dunajec;
- Weryfikacja głównych kierunków rozwoju;
- Określenie zadań realizujących poszczególne kierunki i cele rozwoju dla „Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec”;
- Określenie ram organizacyjnych dla zadań (instytucja koordynująca, partnerzy, termin realizacji, źródła finansowania);
- Określenie zasad wdrażania i monitoringu „Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec”.

ETAP III – Strategia Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 – opracowanie dokumentu końcowego

7. Zapewnienie zgodności Strategii z dokumentami strategicznymi poziomu regionalnego – praca ekspercka

8. Opracowanie dokumentu końcowego Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015

METODYKA PROCESU PLANOWANIA STRATEGICZNEGO W GMINIE CZARNY DUNAJEC

Przyjęta metodyka opracowania Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 oparta została na partnersko-eksperckim modelu budowy planów strategicznych, w pełni oddającym oczekiwania krajowych oraz unijnych instytucji wspomagających rozwój lokalny i regionalny w Polsce. Metodyka zastosowana przez FRDL MISTiA uwzględniała szersze, ponadlokalne i długoletnie doświadczenia konsultantów w tworzeniu długofalowych planów rozwoju, zarówno strategii ogólnych (powiatu, gminy), jak również branżowych (dot. polityki społecznej, rozwoju przedsiębiorczości, rynku pracy, turystyki, oświaty, rewitalizacji).

Organizacja procesu

Wszystkie etapy planowania strategicznego są ważne, jednak dwa z nich mają znaczenie zasadnicze: organizacja procesu oraz tworzenie planów działań. Ten ostatni etap stanowi zwieńczenie wszystkich wysiłków. Jeśli jednak proces nie jest dobrze zorganizowany w momencie startu, wszystkie późniejsze działania stają się trudniejsze, a przebieg samego procesu może zostać poważnie zakłócony. Etap pierwszy to tzw. „zaplanowanie planowania”, czyli „plan for planning”.

Idea planowania strategicznego promowana przez instytucje europejskie oparta jest na szerokim partnerstwie lokalnym, wspieranym przez konsultantów zewnętrznych. Zatem tak istotne stało się zaangażowanie do tego procesu lokalnych liderów społeczno-gospodarczych. Grupę tę zaprosił do współpracy Wójt Gminy Czarny Dunajec – Pan Józef Babicz. Konwentowi Strategicznemu zapewniono szeroką reprezentację społeczności lokalnej, by praca warsztatowa przebiegała efektywnie.

Obraz środowiska lokalnego – analiza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Czarny Dunajec

Planowanie strategiczne oparte jest na obiektywnej ocenie społecznego i ekonomicznego potencjału społeczności lokalnej w perspektywie regionu. W ramach realizacji tych działań przeprowadzona została ekspercka analiza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Czarny Dunajec w ujęciu dynamicznym (lata 2002-2006) oraz porównawczym (w stosunku do gmin dysponujących porównywalnym potencjałem społeczno-ekonomicznym – gminy: Jabłonka, Raba Wyżna, gmina wiejska Nowy Targ, Szaflary oraz Biały Dunajec). W efekcie prac eksperckich powstał „**Raport o stanie społeczno-gospodarczym Gminy Czarny Dunajec**”, będący punktem wyjścia do prac planistycznych i stanowiący element niniejszej strategii. Praca analityczna konsultantów FRDL MISTiA prowadzona była w oparciu o materiały i dane uzyskane z Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), Urzędu Gminy Czarny Dunajec oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Targu.

Analiza uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych – analiza strategiczna przeprowadzona metodą SWOT

Kolejnym ważnym elementem prac nad Strategią Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 była analiza zasobów wewnętrznych Gminy oraz analiza otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń dla jej dalszego rozwoju. W tym celu na warsztatach strategicznych z Konwentem przeprowadzono analizę SWOT, która stała się podstawą do sformułowania podstawowych wyzwań i zagadnień strategicznych dla Gminy Czarny Dunajec. Jednocześnie przeprowadzono analizę PESTER, która ułatwiła identyfikację trendów płynących z otoczenia zewnętrznego Gminy (politycznych, ekonomicznych, społecznych, technologicznych, ekologicznych i regulatywnych/prawnych), rozumianych jako szanse lub zagrożenia.

Określenie Misji Gminy Czarny Dunajec

Kluczowym elementem niniejszej strategii jest Misja – naczelny cel rozwoju Gminy Czarny Dunajec, wokół którego powinny koncentrować się działania różnych lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społeczno-gospodarczych.

Sformułowanie obszarów priorytetowych dla Gminy Czarny Dunajec

Zasadniczą rolą Konwentu Strategicznego było zidentyfikowanie obszarów priorytetowych (kierunków rozwoju) dla Gminy Czarny Dunajec, czyli takich, które odzwierciedlają zasadnicze pola działań w zakresie intensyfikowania rozwoju. Wybór obszarów priorytetowych był wynikiem analizy bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej w Gminie, analizy otoczenia zewnętrznego oraz wymogów ustawowych.

W efekcie obszarami priorytetowymi niniejszej Strategii są:

- 1. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA I INWESTYCYJNA**
- 2. JAKOŚĆ ŻYCIA I AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW**
- 3. TURYSTYKA I DZIEDZICTWO PRZYRODNICZO-KULTUROWE**

Plany operacyjne – cele strategiczne, cele operacyjne, zadania

Kolejną ważną rolą Konwentu Strategicznego było formułowanie planów operacyjnych dla zidentyfikowanych trzech obszarów priorytetowych dla Gminy Czarny Dunajec. By ukazać hierarchię i powiązania łączące poszczególne poziomy planów operacyjnych, opisano je w następującym układzie:

- cele strategiczne (odpowiadające na pytanie: co chcemy osiągnąć?)
- cele operacyjne (w jaki sposób to osiągnąć?)
- zadania (co zrobimy?)

W ciągu trzech spotkań warsztatowych z członkami Konwentu Strategicznego powstały plany operacyjne w zdefiniowanych obszarach priorytetowych, wieńcząc tym samym prace nad Strategią Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015. Ostateczna wersja Strategii jest dokumentem perspektywicznym i długofalowym, a jednocześnie wskazującym priorytety i narzędzia realizacji, które na najbliższe lata wydają się stwarzać najwięcej możliwości dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Czarny Dunajec. Z biegiem czasu, w procesie wdrażania, Strategia będzie ulegać modyfikacjom i aktualizacjom tak, aby jej realizacja odpowiadała potrzebom i aspiracjom lokalnej społeczności.

Warsztaty z członkami Konwentu Strategicznego prowadzono metodami interaktywnymi z użyciem narzędzi (technik) treningowych, pozwalających uczestnikom indywidualnie i grupowo identyfikować, następnie analizować i proponować możliwe rozwiązania. Ten sposób pracy traktuje uczestników spotkań jako ekspertów posiadających znaczące doświadczenie, a rolą konsultantów jest prowadzenie procesu budowy strategii oraz proponowanie narzędzi i podawanie przykładów rozwiązań sprawdzonych w innych samorządach. Każde spotkanie warsztatowe prowadzone było urozmaiconymi technikami: mini wykłady z użyciem prezentacji multimedialnych, techniki kreatywne, prace z formularzem, techniki pracy zespołowej, moderowana dyskusja.

Proces wdrażania

Proces wdrażania to „przejście” od planowania strategicznego do zarządzania strategicznego, czyli realizacja zapisów Strategii. Konsultanci FRDL MISTiA określili dla niniejszej strategii rekomendacje wdrożeniowe, czyli elementy, które powinny zostać zachowane, aby jej realizacja odbywała się efektywnie. Rekomendacje te – zawarte w końcowej części Strategii – dotyczą trzech poziomów:

- organizacyjnego – zarządzanie strategią;
- merytorycznego – ocena i przegląd zapisów strategii;
- społecznego – promocja i pozyskiwanie partnerów.

ANALIZA SWOT GMINY CZARNY DUNAJEC

SWOT (Siły, Słabości, Szanse, Zagrożenia):

SILY (STRENGTHS) – wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć pozytywny wpływ na rozwój gminy, wyróżniające gminę w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla rozwoju, podnoszące atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających.

SŁABOŚCI (WEAKNESSES) – wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć negatywny wpływ na rozwój gminy, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń, braki w potencjałach, obniżające pozycję gminy zarówno w oczach mieszkańców jak i podmiotów zewnętrznych.

SZANSE (OPPORTUNITIES) – czynniki w otoczeniu sprzyjające lub mogące sprzyjać rozwojowi gminy, umożliwiające eliminowanie słabości, wzmocnienie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju.

ZAGROŻENIA (THREATS) – czynniki w otoczeniu utrudniające lub mogące utrudniać rozwój gminy, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy dziedzinach.

SILNE I SŁABE STRONY GMINY CZARNY DUNAJEC

Silne strony	Słabe strony
1. Atrakcyjne turystycznie warunki przyrodnicze i kulturowe gminy Czarny Dunajec: • torfowiska wysokie, • kompleksy leśne, • górzyste tereny, • wody geotermalne, • rzeka Czarny Dunajec, • czyste powietrze, • rzeźba, • architektura sakralna (kapliczki przydrożne, kościoły w stylu góralskim, kościoły drewniane), • tradycja góralska, • wyroby regionalne. 2. Korzystne położenie komunikacyjne gminy: • lokalizacja gminy na przecięciu szlaków komunikacyjnych Nowy Targ-Jablonka i Chabówka-Zakopane, • dobra komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna, • bliskość granicy polsko-słowackiej. 3. Znaczny potencjał obszarowy i ludnościowy gminy (do gminy należy 15 wsi). 4. Czyste środowisko naturalne: • gleby nieskażone metalami ciężkimi, • gospodarowanie metodami ekologicznymi. 5. Silnie zakorzenione tradycje regionalne: • budownictwo regionalne, w tym zabudowa Chochołowa, • kultura góralska, • działalność pasterska, • wyrób oscypka i innych produktów regionalnych, • przemysł drzewny, • rękodzieło góralskie, • konfekcja góralska, • odzież góralska, • malarstwo na szkle, • rzeźba góralska, • wyrób dzwonów. 7. Bliskość specjalistycznej opieki zdrowotnej w szpitalach powiatowych, dobrze działające ośrodki zdrowia w gminie.	1. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura komunalna: • niewystarczająco rozwinięta sieć kanalizacyjna w gminie, • słabo rozwinięta sieć gazociągu, • potrzeby w zakresie rozwoju sieci wodociągowej. 2. Niezadowolający stan sieci komunikacyjnej na terenie gminy: • część nawierzchni w złym stanie technicznym, • część dróg o nieutwardzonej nawierzchni, • brak obwodnicy odciążającej ruch samochodowy przepływający przez centrum miejscowości Czarny Dunajec (w granicach sołectwa), Chochołów, • potrzeby w zakresie bezpiecznego dojścia do szkół, brak pasów dla pieszych, • potrzeby w zakresie uzupełnienia chodników. 3. Brak dostatecznej ilości parkingów. 4. Istniejące obszary wykluczenia cyfrowego na terenie gminy. 5. Potrzeby w sferze oświaty: • brak dostatecznej oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, • niewielkie nakłady na zajęcia sportowe, • potrzeby w zakresie rozbudowy bazy oświatowej i sportowej szkół, • edukacja regionalna i przyrodnicza, • opieka dla dzieci i młodzieży z patologicznych rodzin, • potrzeba rozwoju bazy szkolnictwa zawodowego, kursowego (przekwalifikującego) oraz zanikających zawodów, • potrzeba wsparcia dzieci z problemami w nauce oraz szczególnie uzdolnionych. 6. Niewystarczająca infrastruktura turystyczna: • nie wykorzystane zasoby przyrodnicze torfowisk wysokich (na ich terenie istnieje tylko jedna ścieżka przyrodnicza), • bliskość gmin z atrakcyjną ofertą turystyczną, • niewystarczająca ilość szlaków

8. Znaczny potencjał stwarzający możliwości rozwoju oferty sportowo-rekreacyjnej gminy: • dobre warunki do rozwoju sportów zimowych, • teren do narciarstwa biegowego, • możliwość budowy wyciągów, • dobrze rozwinięty sport szkolny, • możliwość organizowania w bazie oświatowej gminy „zielonych szkół”. 9. Istniejąca baza sportowa - tereny sportowe i stadion, w niektórych szkołach – sale sportowe. 10. Aktywność społeczna mieszkańców gminy • duża przedsiębiorczość mieszkańców • działalność Podhalańskiej Lokalnej Grupy Działania, • działalność Caritasu, • znaczny potencjał młodych mieszkańców gminy, • działalność oddziałów Związku Podhalan, • kontakty z polonią amerykańską • działalność organizacji pozarządowych. 11. Obecność w Euroregionie Tatry. 12. Gmina Czarny Dunajec zapleczem handlowym dla okolicznych gmin. 13. Efektywna gospodarka odpadami w gminie. 14. Status gminy wiejskiej, umożliwiający korzystanie z programów przeznaczonych na aktywizację obszarów wiejskich. 15. Dobra infrastruktura oświatowa – dużo szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych.	turystycznych na terenie gminy, • niedostateczna promocja gminy i jej walorów turystycznych. 7. Brak odpowiedniej informacji określającej zasady funkcjonowania Programu Natura 2000 8. Problemy w sektorze rolnictwa: • rozdrobniona struktura gruntów w rolnictwie, co utrudnia jego rozwój • ograniczone możliwości produkcyjne w rolnictwie ze względu na niską klasę, bonitacyjną gleb oraz tereny górskie, • niewielka ilość gospodarstw ekologicznych, • potrzeba wyspecjalizowania rolnictwa (gospodarstwa agroturystyczne, hodowla ekologiczna), • brak możliwości rozwoju pasterstwa • brak rynków zbytu dla wełny i dla produktów rolnych. 9. Problemy na lokalnym rynku pracy: • niewystarczająca ilość miejsc pracy, • brak gminnego systemu wsparcia dla przedsiębiorców, • brak wolnych terenów inwestycyjnych, • niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców, • odpływ młodych, odpowiednio wykształconych mieszkańców gminy, • emigracja, powodująca brak chętnych do pracy w niektórych zawodach, • mała liczba firm. 10. Stagnacja w sferze kultury: • brak inwestycji w strefę kulturalną i sztukę, • brak warsztatów twórczości dla dzieci i młodzieży, • brak punktów zakupu pamiątek regionalnych, • brak oferty kształcenia regionalnej twórczości i ginących zawodów, obrzędów oraz tradycji w domach kultury. 11. Potrzeby w zakresie rozwoju edukacji ekologicznej wśród społeczności lokalnej, w tym w szkołach. 12. Brak mieszkań socjalnych. 13. Niewystarczająca współpraca lokalna: • niewielka kooperacja gminy ze Starostwem

	Powiatowym w Nowym Targu i sąsiednimi gminami, • brak stałej współpracy transgranicznej z sąsiadującymi gminami.
	14. Potrzeby w zakresie działań na rzecz ochrony środowiska - zanieczyszczenie koryt potoków i kanałów rzecznych odpadami, zanieczyszczenia chemiczne, problem niskiej emisji.
	15. Problemy związane z rozproszoną zabudową, nieładem architektonicznym, niszczącymi, opuszczonymi gospodarstwami.
	16. Potrzeby w zakresie modernizacji remiz strażackich i specjalistycznego wyposażenia sprzętowego (m.in. gaszenie borów i torfów).
	17. Zabezpieczenie przeciwpożarowe ścieżek dydaktycznych na wysokich torfowiskach.
	18. Problemy w sferze edukacji: • niski odsetek mieszkańców z wyższym wykształceniem,• niedostateczne wykształcenie i niska pozycja socjalna Romów,• niedoinwestowany system kształcenia zawodowego,• potrzeby w zakresie kształcenia osób niepełnosprawnych,• wysokie obciążenie gminy kosztami dowozu do szkół uczniów, także niepełnosprawnych.
	19. Niedostateczne promowanie organizowanych w gminie imprez.
	20. Niewystarczająca ilość specjalnych pojemników do segregacji odpadów.
	21. Potrzeby w zakresie ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego – np. zabytkowy budynek gimnazjum Czarny Dunajec, Bachledówka, dostępność komunikacyjna do zabytków.
	22. Wysokie koszty odśnieżania w terenie górskim.

OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE GMINY

Okazje, szanse	Trudności, zagrożenia
1. Możliwości pozyskiwania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej - możliwości dofinansowania sektora turystycznego, do pozyskania także środki na realizację inwestycji z zakresu ochrony środowiska, rozwoju bazy kulturalnej, oświatowej i sportowej, a także sieci komunikacyjnej. 2. Rozwój turystyki sobotnio-niedzielnej, agroturystyki, a także tzw. ekoturystyki, turystyki zrównoważonej (odpowiadającej na wyszukane i zróżnicowane gusta turystów) (trend ogólnoeuropejski). 3. Rosnący popyt na zdrową żywność. 4. Napływ turystów do Małopolski, rozwój gospodarczy regionu. 5. Stopniowe podnoszenie się stopy życiowej społeczeństwa. 6. Coraz bardziej rozbudowana oferta szkoleniowo-doradcza dla przedsiębiorców i osób chcących założyć własny biznes. 7. Rozwój intelektualny – kontakty z wyjeżdżającymi za granicę, wzrost znajomości języków obcych. 8. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa. 9. Rozwój technologii (w dziedzinie chociażby recyklingu odpadów komunalnych, komunikacji, dostępu do informacji). 10. Organizacja Euro 2012. 11. Dokończenie przebudowy i remontu drogi „zakopianki”, co zwiększy dostępność powiatu nowotarskiego. 12. Programy środowiskowe, przyciągające turystów krajowych i zagranicznych, poszukujących miejsc unikalnych pod względem przyrodniczym. 13. Współpraca organizacji pozarządowych i innych partnerów przy realizacji projektów i pozyskiwaniu środków zewnętrznych.	1. Częste zmiany przepisów prawnych, różnice w interpretacji prawa, niespójność przepisów. 2. Konkurencja ze strony sąsiednich gmin. 3. Dysproporcje w wynagrodzeniu za pracę pomiędzy regionem, krajem a UE - odpływ wykwalifikowanej siły roboczej za granicę. 4. Rosnące zanieczyszczenie środowiska. 5. Skomplikowane procedury pozyskiwania środków europejskich. 6. Niekontrolowany wzrost cen materiałów i usług w budownictwie, również w budownictwie drogowym. 7. Starzenie się społeczeństwa. 8. Wysokie koszty pracy. 9. Rosnące koszty pomocy społecznej przy jednoczesnych niewystarczających stałych środkach. 10. Rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne. 11. Wzrost patologii i przestępczości w Polsce, rosnące zagrożenie uzależnieniami.

14. Rozwój tzw. <i>pielgrzymkowej turystyki</i> oraz promocja miejsc związanych z osobą Jana Pawła II. 15. Możliwość współpracy z sąsiednimi gminami i stworzenie wraz z nimi komplementarnej oferty turystycznej, a także uzupełnianie oferty turystycznej gminy Czarny Dunajec propozycjami sąsiednich gmin i regionu.	

**PLAN OPERACYJNY
STRATEGII ROZWOJU
GMINY CZARNY DUNAJEC
NA LATA 2008-2015**

**IDENTYFIKACJA CELÓW STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH ORAZ ZADAŃ, JAKIE SĄ DO
ZREALIZOWANIA W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW PRIORYTETOWYCH
WYRÓŻNIONYCH DLA GMINY CZARNY DUNAJEC**

OBSZARY PRIORYTETOWE:

**SŁOWNICZEK SKRÓTÓW WYSTĘPUJĄCYCH W PLANIE OPERACYJNYM
STRATEGII ROZWOJU GMINY CZARNY DUNAJEC NA LATA 2008-2015:**

MRPO 2007-2013	Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013
PROW 2007-2013	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
PO KL 2007-2013	Program Operacyjny „Kapitał Ludzki” (na lata 2007-2013)
PO IiŚ 2007-2013	Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” na lata 2007-2013
PO IG 2007-2013	Program Operacyjny „Innowacyjna Gospodarka” 2007-2013
NMF	Norweski Mechanizm Finansowy
MFEOG	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego
SMF	Szwajcarski Mechanizm Finansowy
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

MISJA GMINY CZARNY DUNAJEC

*Gmina Czarny Dunajec gminą:
przyjazną, w pełni wykorzystującą swój turystyczny potencjał
poprzez połączenie atrakcji przyrodniczych z bogactwem
regionalnych tradycji, dbającą o rozwój zrównoważony i stwarzającą
warunki dla aktywności swoich mieszkańców.*

OBSZAR PRIORYTETOWY I:

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA I INWESTYCYJNA

Wszelkie działania zawarte w obszarze priorytetowym „Aktywność gospodarcza i inwestycyjna” znajdują swoje uzasadnienie w „Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013” – najbardziej istotnego, dla kształtowania rozwoju lokalnego i regionalnego, dokumentu strategicznego w Małopolsce. Był on punktem wyjścia do tworzenia zapisów Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013, za pomocą którego będą rozdysponowywane znaczące środki unijne dostępne dla Małopolski.

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Aktywność gospodarcza i inwestycyjna” wpisują się w następujące Obszary oraz Kierunki polityki Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013:

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013:

OBSZAR:	SPOŁECZEŃSTWO WIEDZY I AKTYWNOŚCI
Cel pośredni:	I. Lepiej wykształceni, twórczy i przedsiębiorczy mieszkańcy
Kierunki polityki	I.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego I.3. Wsparcie indywidualnej przedsiębiorczości
OBSZAR:	GOSPODARKA REGIONALNEJ SZANSY
Cel pośredni:	II. Konkurencyjna, otwarta i innowacyjna gospodarka
Kierunki polityki	II.2. Rozwój innowacji oraz nowoczesnych technologii II.3. Zrównoważone rolnictwo, w tym rolnictwo ekologiczne II.4. Przyciąganie bezpośrednich inwestycji do regionu II.5. Rozwój przemysłów czasu wolnego
OBSZAR:	INFRASTRUKTURA DLA ROZWOJU REGIONALNEGO
Cel pośredni:	III. Nowoczesna i sprawna, sprzyjająca rozwojowi społeczno-gospodarczemu infrastruktura
Kierunki polityki	III.1. Rozwój międzyregionalnych i wewnątrzregionalnych powiązań drogowych III.2. Rozwój infrastruktury dla społeczeństwa informacyjnego III.3. Zwiększenie roli transportu zbiorowego w obsłudze regionu III.4. Kompleksowe zagospodarowanie stref aktywności gospodarczej
OBSZAR:	WSPÓŁPRACA TERYTORIALNA
Cel pośredni:	VIII. Silna pozycja Małopolski na arenie krajowej i międzynarodowej
Kierunki polityki	VIII.3. – Promocja wewnątrzregionalna i wzmocnienie potencjału partnerów z Małopolski do uczestnictwa we współpracy terytorialnej

OBSZAR:	NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE PUBLICZNE
Cel pośredni:	IX. Inspirująca, przejrzysta i wspierająca rozwój administracja publiczna
Kierunki polityki	IX.3. „e-administracja” – doskonalenie urzędów w załatwianiu spraw oraz dostępie do informacji publicznej

I. CEL STRATEGICZNY:

TWORZENIE WARUNKÓW DLA WZROSTU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

UZASADNIENIE

Samorządy lokalne stają się animatorem rozwoju lokalnej gospodarki poprzez oferowanie odpowiednio przygotowanych pod inwestycje terenów i odpowiedniej infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, drogowa, system gospodarki odpadami, infrastruktura informatyczna, etc.). Dysponując środkami na rozwój infrastruktury i świadczenie usług publicznych mogą one kreować lokalny rynek między innymi firm budowlanych i firm świadczących usługi. Dzięki temu pośrednio stają się też jednym z największych partnerów oferujących pracę. Ponadto dzięki tym działaniom gmina staje się atrakcyjnym miejscem osiedlania się mieszkańców aglomeracji miejskich, podążających za ogólnoswiatowym trendem poszukiwania obszarów wiejskich, jako miejsca do życia.

Szczególnie małe przedsiębiorstwa odgrywają istotną rolę w tworzeniu nowych miejsc pracy i stabilizacji wzrostu gospodarczego. Ich rozwój determinowany jest m.in. przez łatwy dostęp do informacji i kapitału oraz efektywnego doradztwa gospodarczego. Stąd koniecznym jest podejmowanie działań służących rozwojowi skoordynowanej współpracy MŚP, regionalnych i ogólnopolskich instytucji otoczenia biznesu, samorządów lokalnych oraz samorządu województwa. Dzięki efektywnej współpracy wielu lokalnych podmiotów pozarządowych oraz samorządowych będzie można wdrożyć skuteczny system pomocy przedsiębiorcom i inwestorom oraz skupić wysiłki na pozyskiwaniu środków zewnętrznych (np. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka lub MRPO 2007-2013) na te cele.

I.1. Cel operacyjny:

Rozwój indywidualnej przedsiębiorczości

UZASADNIENIE

Mali i średni przedsiębiorcy są szczególnie narażeni na zmiany zachodzące w turbulentnym otoczeniu zewnętrznym, a wielu z nich nie jest w stanie samodzielnie i w wystarczającym stopniu wykorzystywać pojawiających się okazji lub przygotować się na ewentualne zagrożenia.

Pomimo szerokiego wachlarza możliwości zewnętrznego finansowania działalności mikro, małych i średnich podmiotów gospodarczych, okazuje się, że tylko niewielka grupa przedsiębiorców stara się o wsparcie. Głównym powodem tej sytuacji jest niewystarczający poziom wiedzy na temat możliwości uzyskania pomocy. W związku z tym zachodzi konieczność stworzenia systemu zwiększania dostępności istniejących instrumentów wsparcia, przede wszystkim poprzez przekazywanie rzetelnej informacji na ten temat. Jedną z bardzo istotnych form tego rodzaju pomocy jest uruchomienie punktów, w których przedsiębiorca będzie mógł dowiedzieć się na jakie cele może uzyskać dofinansowanie, jakie warunki musi spełnić, aby otrzymać pomoc oraz w jaki sposób należy przygotować dokumentację pozwalającą na uzyskanie wsparcia. Takie punkty powinny być prowadzone przez instytucje otoczenia biznesu. Mają one możliwość uzyskania dofinansowania na działalność PK, czyli Punktów Konsultacyjnych. Ponadto należy pamiętać o zacieśnieniu współpracy z instytucjami świadczącymi usługi wsparcia finansowego dla przedsiębiorców (w odniesieniu do funduszy pożyczkowych i funduszy poręczeń kredytowych w chwili

obecnej głównie z Małopolską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A.), a w przyszłości zorganizować na terenie gminy własne narzędzia tego typu, wykorzystując możliwości płynące z Programów Operacyjnych.

Przekazywanie informacji na temat istniejących możliwości wsparcia oraz tworzenie instrumentów wsparcia finansowego nie wyczerpuje jednak zestawu narzędzi, jakie mogą być wykorzystywane do wspomagania działalności podmiotów gospodarczych. Ważne jest także podnoszenie kompetencji i umiejętności zarówno przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, jak i osób zainteresowanych założeniem własnej firmy. Rolą samorządu w tym zakresie jest przede wszystkim tworzenie warunków, w których oferta szkoleniowa będzie możliwie najlepiej odpowiadała rzeczywistym potrzebom przedsiębiorców. Dodatkowo należy pamiętać o nowoczesnych formach przekazywania wiedzy, wśród których warto wymienić e-learning, czyli naukę na odległość wykorzystującą narzędzia informatyczne.

ZADANIA:

I.1.1. Podjęcie współpracy międzygminnej (np. w obrębie całego powiatu nowotarskiego) w zakresie budowy systemu doradztwa dla małych i średnich przedsiębiorstw – pozyskiwanie środków unijnych, rozwój eksportu, poszukiwanie kontrahentów, innowacyjne rozwiązania technologiczne.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Nowotarska Izba Gospodarcza, Gminny Zespół Oświaty, gimnazja, zasadnicze szkoły zawodowe, Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2008-2009	Budżety jednostek samorządu terytorialnego, MRPO 2007-2013 (Działanie 2.1. „Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw” – Schemat C „Dotacje dla instytucji otoczenia biznesu”, PROW 2007-2013 Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów

I.1.2. Podjęcie współpracy międzygminnej w celu utworzenia Funduszu Pożyczkowego dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność produkcyjną i usługową.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, samorządy gminne powiatu nowotarskiego, instytucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu, Nowotarska Izba Gospodarcza	2009-2010	Budżety jednostek samorządu terytorialnego, MRPO 2007-2013 (Działanie 2.1. „Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw” – Schemat D „Wsparcie funduszy zwrotnych przeznaczonych dla przedsiębiorstw”

I.1.3. Utworzenie w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy Czarny Dunajec komórki (np. okienko przedsiębiorczości, stanowisko ds. rozwoju gospodarczego) działającej w zakresie inicjowania współpracy ze środowiskiem gospodarczym oraz realizacji wspólnych projektów.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Institucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu, Nowotarska Izba Gospodarcza, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych	2008-2009	Budżet gminy

I.1.4. Doskonalenie szybkiej ścieżki administracyjnej wobec inwestorów lokalnych i zewnętrznych w instytucjach publicznych na terenie gminy.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Institucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, prywatni przedsiębiorcy, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego	Zadanie ciągle	Budżet gminy

I.1.5. Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz integracji lokalnego środowiska gospodarczego (np. wspieranie powołania organizacji skupiającej lokalnych przedsiębiorców, albo utworzenia filii organizacji już istniejącej).

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Institucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, prywatni przedsiębiorcy, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Nowotarska Izba Gospodarcza, cechy rzemiosł	Zadanie ciągle	Budżet gminy

I.1.6. Wsparcie o charakterze informacyjno-doradczym dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą (tzw. starterzy).

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Komórka ds. przedsiębiorczości (patrz zadanie I.1.3)	Institucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Zadanie ciągle	MRPO 2007-2013 (Działanie 2.1. „Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw” – Schemat C „Dotacje dla instytucji otoczenia biznesu”

I.1.7. Podejmowanie współpracy z regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu w zakresie realizacji programów szkoleniowych dla kadr kierowniczych oraz pracowników małych i średnich przedsiębiorstw z terenu gminy.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Komórka ds. przedsiębiorczości (patrz zadanie I.1.3)	Institucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, organizacje szkoleniowe, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Nowotarska Izba Gospodarcza	Zadanie ciągle	MRPO 2007-2013 (Działanie 2.1. „Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw” – Schemat C „Dotacje dla instytucji otoczenia biznesu”

I.1.8. Opracowanie Przewodnika informacyjnego dla osób zakładających działalność gospodarczą.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Komórka ds. przedsiębiorczości (patrz zadanie I.1.3)	Institucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, organizacje szkoleniowe, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Od 2009	MRPO 2007-2013 (Działanie 2.1. „Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw” – Schemat C „Dotacje dla instytucji otoczenia biznesu”

I.2. Cel operacyjny:

Tworzenie stref aktywności gospodarczej na terenie gminy Czarny Dunajec

UZASADNIENIE

Kapitał prywatny, a także podmioty publiczne (m.in. samorząd, Skarb Państwa) są właścicielami wielu terenów możliwych do zagospodarowania na terenie gminy Czarny Dunajec. Dodatkowo nowe tereny inwestycyjne zostaną „otworzone” w przypadku rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej, wodociągowej oraz modernizacji sieci drogowej. Punktem wyjścia do ich aktywizacji i promowania powinna być szczegółowa inwentaryzacja, z rozpoznaniem możliwości lokowania działalności gospodarczej oraz dostępności i stanu technicznego infrastruktury. Ważne jest także pozyskiwanie nowych terenów i obiektów inwestycyjnych, zmiana przeznaczenia gruntów w planach przestrzennych oraz scalanie i wymiana gruntów. Wszystkie te działania powinny służyć tworzeniu przez właścicieli gruntów zwartych kompleksów inwestycyjnych (stref aktywności gospodarczej) z dostępną infrastrukturą techniczną.

ZADANIA:

I.2.1. Wspieranie prywatnych właścicieli gruntów w tworzeniu stref aktywności gospodarczej.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Prywatni właściciele gruntów, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, instytucje otoczenia biznesu z terenu regionu małopolskiego	Zadanie ciągle	MRPO 2007-2013 (Działanie 2.1. „Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw” – Schemat B „Wspólne przedsięwzięcia i tworzenie powiązań kooperacyjnych pomiędzy przedsiębiorstwami, w tym tworzenie klastrów”; MRPO 2007-2013 (Działanie 4.3. „Tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej” – Schemat A „Strefy Aktywności gospodarczej o powierzchni 2-20 ha”, Schemat B „Strefy Aktywności gospodarczej o powierzchni powyżej 20 ha”

I.2.2. Rezerwowanie w planach zagospodarowania przestrzennego gminy terenów atrakcyjnych gospodarczo pod inwestycje – np. tereny pod inwestycje turystyczne.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Prywatni właściciele gruntów, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, instytucje otoczenia biznesu z terenu regionu małopolskiego	Zadanie ciągle	Budżet gminy

I.2.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej stref aktywności gospodarczej.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Prywatni właściciele gruntów, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, instytucje otoczenia biznesu z terenu regionu małopolskiego	Zadanie ciągle	MRPO 2007-2013 (Działanie 4.3. „Tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej” – Schemat A „Strefy Aktywności gospodarczej o powierzchni 2-20 ha”, Schemat B „Strefy Aktywności gospodarczej o powierzchni powyżej 20 ha”

I.2.4. Współpraca w zakresie promocji gospodarczej terenów inwestycyjnych gminy Czarny Dunajec.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Prywatni właściciele gruntów, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, instytucje otoczenia biznesu z terenu regionu małopolskiego, media regionalne i ogólnopolskie	Zadanie ciągle	MRPO 2007-2013 (Działanie 2.1. „Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw” – Schemat C „Dotacje dla instytucji otoczenia biznesu”

I.3. Cel operacyjny:

Rozwój zrównoważonego rolnictwa górskiego, w tym rolnictwa ekologicznego oraz regionalnego przetwórstwa rolno-spożywczego

UZASADNIENIE

Obecnie Polska weszła w nowy okres programowania Unii Europejskiej (lata 2007-2013), który w ramach wspólnej gospodarki rolnej będzie finansował różne działania, m.in. zmierzające do przekształcania i unowocześniania rolnictwa i przetwórstwa. Proces ten wymuszony jest zmieniającą się sytuacją gospodarczą i społeczną, a także czynnikami prowadzącymi do globalizacji. Zmiany te dotyczą cały świat, a szczególnie odczuwalne są w obszarze rolnictwa, szczególnie tak rozdrobnionego jak na terenie Małopolski.

Producenci rolni na terenie gminy Czarny Dunajec posiadają trudne warunki gospodarowania. Małe gospodarstwa rolne, silnie rozczłonkowane, górskie ukształtowanie terenu – czynniki te dodatkowo utrudniają osiągnięcie satysfakcjonujących wyników gospodarczych. Dodając do tego niską opłacalność produkcji rolnej w kraju, wysokie ceny artykułów niezbędnych do prowadzenia upraw i hodowli oraz kłopoty ze zbyciem płodów, otrzymujemy sytuację, w której zdecydowana większość rolników produkuje jedynie na własne potrzeby.

Jednak na niektórych terenach gminy Czarny Dunajec istnieją silne potencjały rolnictwa, nie w pełni wykorzystane. Zaliczyć do nich należy czyste środowisko naturalne i nieskażone gleby umożliwiające rozwój rolnictwa ekologicznego (produkcja żywności wysokiej jakości), warunki do hodowli rodzimych i ginących ras owiec, kóz, bydła i koni. Niebagatelnego znaczenia nabiera również moda na regionalne produkty góralskie, takie jak: oscypek, bryndza, bundz. Produkty te z jednej strony mogą stać się alternatywnym źródłem działalności rolniczej, a z drugiej wzbogacają ofertę turystyczną i promocję gminy.

Wykorzystanie atutów terenu, przy dużym rozdrobieniu i niskiej opłacalności produkcji rolnej, będzie możliwe wyłącznie dzięki dobrej organizacji producentów i wspólnym działaniom.

ZADANIA:

I.3.1. Wspieranie działań zmierzających do poprawy struktury obszarowej zainteresowanych gospodarstw (upowszechnienie dzierżaw i scalenia ziemi rolniczej), poprawy rozłogu ziemi, wielkości pól i legalizacji statusu władania ziemią rolniczą.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Gmina Czarny Dunajec, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, rolnicy, samorząd województwa, Izba Rolnicza, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Zadanie ciągle	PROW 2007-2013 – Kod działania 125: „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa” – Schemat I „Scalanie gruntów”

I.3.2. Promowanie przedsiębiorczości w rolnictwie i gospodarstwach, w tym wsparcie dla pozyskiwania środków pomocowych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Ośrodek Doradztwa Rolniczego, instytucje otoczenia biznesu z terenu powiatu	Gmina Czarny Dunajec, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, rolnicy, Izba Rolnicza	Zadanie ciągle	PROW 2007-2013 – Kod działania 111: „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie”; Kod działania 112: „Ułatwianie startu młodym rolnikom”; Kod działania 114: „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”; Kod działania 121: „Modernizacja gospodarstw rolnych”; Kod działania 123: „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”; Kod działania 142: „Grupy producentów rolnych”; Kod działania 312: „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”; Kod działania 311: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”;

I.3.3. Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa żywności wysokiej jakości oraz markowych (regionalnych) produktów żywnościowych – mikropożyczki, fundusz dotacji, tworzenie grup producenckich, promocja oraz wsparcie doradcze i marketingowe.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Ośrodek Doradztwa Rolniczego, instytucje otoczenia biznesu z terenu powiatu	Gmina Czarny Dunajec, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, rolnicy, Izba Rolnicza	Zadanie ciągle	PROW 2007-2013 – Kod działania 132 „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności”

I.3.4. Wsparcie dla rozwoju upraw roślin energetycznych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Gmina Czarny Dunajec, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, rolnicy, Izba Rolnicza	Zadanie ciągle	PROW 2007-2013

I.3.5. Promocja i wsparcie dla postępu biologicznego w rolnictwie, w tym dla hodowli ras lokalnych, uprawy rzadkich (lokalnych) odmian owoców, wapnowania, itp.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Gmina Czarny Dunajec, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, rolnicy, Izba Rolnicza	Zadanie ciągle	PROW 2007-2013 – Kod działania 133 „Działania informacyjne i promocyjne”

I.4. Cel operacyjny: Promocja gospodarcza gminy Czarny Dunajec w ramach powiatu nowotarskiego

UZASADNIENIE

W celu pozyskania inwestorów niezbędne jest przygotowanie profesjonalnej i wiarygodnej oferty promocyjnej. Wskazane jest podjęcie działań przez samorząd, służących opracowaniu jednolitej graficznie (wyróżnik na rynku samorządowym) oferty w różnych branżach gospodarczych (oferta turystyczna, inwestycyjna, mieszkaniowa, itp.).

Tak przygotowana oferta powinna być stale aktualizowana oraz promowana. Jej uniwersalizm powinien się przejawiać w możliwości wystawiania jej na targach gospodarczych, misjach zagranicznych, wizytach zagranicznych kontrahentów. Zastosowane powinny być nowoczesne nośniki informacyjne.

W przygotowaniu takiej oferty niezbędna jest współpraca z odpowiednimi instytucjami na szczeblu powiatowym i regionalnym.

ZADANIA:

I.4.1. Opracowanie jednolitego systemu promocji gospodarczej gmin z terenu powiatu nowotarskiego – opracowanie logo promocji gospodarczej, ujednoczenie szaty graficznej materiałów promocyjnych (rozpoznawalność na zewnątrz), wizualizacja marki gospodarczej.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Jednostki samorządu terytorialnego z terenu powiatu nowotarskiego	Instytucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, prywatni przedsiębiorcy, Nowotarska Izba Gospodarcza	2008-2009	Budżet powiatu, budżety gmin z terenu powiatu, kapitał prywatny

I.4.2. Opracowanie kompleksowej oferty inwestycyjnej gminy Czarny Dunajec.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Komórka ds. przedsiębiorczości (patrz zadanie I.1.3)	Instytucje otoczenia biznesu regionu małopolskiego, prywatni przedsiębiorcy, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego	2008-2009	Budżet gminy, kapitał prywatny

I.4.3. Współpraca z podmiotami organizującymi kooperację międzynarodową oraz mediami; wspieranie uczestnictwa lokalnych przedsiębiorstw w zagranicznych i krajowych targach gospodarczych, misjach gospodarczych, współpracy prowadzonej przez władze samorządowe z gminami partnerskimi.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Zagraniczne samorządy partnerskie, prywatni przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, samorząd województwa, Nowotarska Izba Gospodarcza	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny

II. CEL STRATEGICZNY:

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ZWIĘKSZAJĄCEJ ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNĄ GMINY CZARNY DUNAJEC

UZASADNIENIE

Poprzez oferowanie terenów odpowiednio przygotowanych pod inwestycje wraz z odpowiednią infrastrukturą techniczną (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, drogowa, system gospodarki odpadami, infrastruktura informatyczna, itp.) samorząd stwarza warunki dla rozwoju gospodarczego. Działania służące rozwojowi przedsiębiorczości i infrastruktury technicznej nie mogą ograniczać się do granic administracyjnych jednej gminy, czy nawet jednego powiatu. Wskazana jest współpraca międzygminna i międzypowiatowa, której efektem może być kompleksowy rozwój sieci infrastrukturalnej, zmniejszenie kosztów inwestycji, a także możliwość pozyskania większego wsparcia finansowego ze środków strukturalnych Unii Europejskiej.

Dostępność infrastruktury technicznej jest jednym z podstawowych elementów warunkujących atrakcyjność inwestycyjną danej jednostki samorządowej. Powiat nowotarski, w tym gmina Czarny Dunajec, posiada wiele braków w sieci infrastrukturalnej. Widoczne są istotne potrzeby w zakresie rozbudowy infrastruktury (układ komunikacyjny, sieci wodociągowo-kanalizacyjne, infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, itd.) oraz modernizacji istniejącego zasobu.

Ponadto należy wykorzystać szansę na tworzenie stref aktywności gospodarczej, na które to przeznaczono fundusze w Małopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013.

II.1. Cel operacyjny:

Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego na terenie gminy

UZASADNIENIE

Gmina Czarny Dunajec posiada bardzo atrakcyjne położenie turystyczne. Bliskość najwyższych gór Europy Środkowo-Wschodniej, pozwala intensyfikować działania w kierunku przyciągania inwestorów branży turystycznej. Jednak dla zdynamizowania rozwoju potrzebne są niezbędne inwestycje, zwiększające stopień skomunikowania gmin powiatu nowotarskiego ze stolicą regionu oraz obszarami sąsiednimi. Szczęólnego znaczenia nabiera budowa „Zakopianki”, przebiegającej przez teren powiatu – w bezpośrednim sąsiedztwie gminy Czarny Dunajec. W tym korytarzu komunikacyjnym znajduje się również międzynarodowa linia kolejowa prowadząca do Zakopanego. Rozbudowa tych kluczowych dla państwa inwestycji jest także dużą szansą i wyzwaniem dla lokalnych samorządów. Połączenie głównych magistrali komunikacyjnych z lokalnym układem drogowym, wydzielanie nowych terenów inwestycyjnych, uzbrajanie terenów to jedne z najważniejszych zadań. Ponadto należy lobbować wśród organizacji odpowiedzialnych za państwowe i regionalne inwestycje strategiczne („Zakopianka” – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, linia kolejowa – PKP, Skarb Państwa, drogi wojewódzkie – Zarząd Dróg Wojewódzkich, itd.) w celu uwzględnienia w nich interesów powiatu nowotarskiego i gmin wchodzących w jego skład.

ZADANIA:

II.1.1. Przebudowa i rozwój gminnych ciągów komunikacyjnych – opracowanie gminnego programu rozbudowy i bieżącej modernizacji układu komunikacyjnego.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	-	2008	Budżet gminy

II.1.2. Współpraca z samorządem powiatu nowotarskiego i innymi zarządcami dróg w zakresie poprawy standardu dróg i ciągów pieszych na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Zarząd Dróg Powiatowych, inni zarządcy dróg	Zadanie ciągle	Budżet powiatu, budżet państwa, MRPO 2007-2013 Działanie 4.1 „Rozwój infrastruktury drogowej: - Schemat C „Drogi powiatowe”, budżet gminy

II.1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów zagospodarowania inwestycyjnego i turystycznego, w tym budowa parkingów i organizacja systemów transportu zbiorowego oraz mieszanego.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Zarząd Dróg Powiatowych, inni zarządcy dróg	2008-2015	Budżet gminy, budżet powiatu, budżet państwa

II.1.4. Budowa dróg obwodnicowych dla miejscowości Czarny Dunajec i Chochołów w granicach sołectw.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarząd Dróg Powiatowych	2008-2015	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś 4 Działanie 4.1. Rozwój infrastruktury drogowej Schemat A Drogi regionalne

II.1.5. Podniesienie znaczenia Czarnego Dunajca jako ośrodka handlowego i turystycznego w strefie przygranicznej poprzez budowę miejsc parkingowych.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarząd Dróg Powiatowych	2008-2015	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś 4 Działanie 4.1. Rozwój infrastruktury drogowej Schemat A Drogi regionalne, Schemat B Drogi powiatowe, MRPO na lata 2007-2013 – Oś Priorytetowa 6 „Spójność wewnątrzregionalna” – Działanie 6.2 Rozwój obszarów wiejskich – Schemat A „Odnowa centrów wsi”, PROW 2007-2013 Działanie Osi 3 – Odnowa i rozwój wsi

II.2. Cel operacyjny:

Rewitalizacja przestrzeni gminnej i odnowa centrów wsi

UZASADNIENIE

Działania rewitalizacyjne i modernizacyjne przestrzeni gminnej mają na celu aktywizację gospodarczą i społeczną oraz poprawę efektywności zarządzania zasobem komunalnym. Zadania te będą się ogniskowały wokół rewitalizacji centrum Czarnego Dunajca oraz odnowy centrów wsi. Działania rewitalizacyjne na terenach wiejskich mogą być finansowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

ZADANIA:

II.2.1. Opracowanie Planów Odnowy Miejscowości dla sołectw z terenu gminy.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Środowiska społeczne i gospodarcze gminy, rady sołeckie, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, Muzeum Etnograficzne w Krakowie	2008	Budżet gminy

II.2.2. Realizacja projektów w ramach Planów Odnowy Miejscowości w centrach wsi na terenie gminy.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Środowiska społeczne i gospodarcze gminy, rady sołeckie, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, Muzeum Etnograficzne w Krakowie	2008-2015	Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 – Oś Priorytetowa 6 „Spójność wewnątrzregionalna” – Działanie 6.2 Rozwój obszarów wiejskich – Schemat A „Odnowa centrów wsi”, PROW 2007-2013 Działanie Osi 3 – Odnowa i rozwój wsi; Budżet gminy, Kapitał prywatny

II.2.3. Rewitalizacja Rynku w Czarnym Dunajcu.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Środowiska społeczne i gospodarcze gminy, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, Muzeum Etnograficzne w Krakowie	2008-2011	Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 – Oś Priorytetowa 6 „Spójność wewnątrzregionalna” – Działanie 6.2 Rozwój obszarów wiejskich – Schemat A „Odnowa centrów wsi”, PROW 2007-2013 Działanie Osi 3 – Odnowa i rozwój wsi; Budżet gminy, Kapitał prywatny

II.2.4. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (szkoły, ośrodki zdrowia, remizy, świetlice, etc.).

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Szkoły, rady sołeckie, organizacje pozarządowe, Ochotnicze Straże Pożarne, Publiczne Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące, ośrodki zdrowia	2008-2015	Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 – Oś Priorytetowa 6 „Spójność wewnątrzregionalna” – Działanie 6.2 Rozwój obszarów wiejskich – Schemat B „Infrastruktura społeczna, w tym edukacyjna i sportowa”, Budżet gminy,

			Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarski Mechanizm Finansowy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska , PO IiŚ 2007-2013 Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna

II.3. Cel operacyjny:

Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ochrony środowiska i energii odnawialnej.

UZASADNIENIE

Działania zawarte w niniejszym celu operacyjnym dotyczą rozwoju infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, która jest niezwykle istotna z punktu widzenia dalszego rozwoju gminy Czarny Dunajec. W przypadku infrastruktury kanalizacyjnej należy dążyć do jej rozwoju, co jest warunkiem koniecznym dla wzrostu infrastruktury turystycznej (noclegowej, agroturystycznej, etc.). Należy również wykorzystywać możliwości finansowania zewnętrznego inwestycji z zakresu ochrony środowiska i odnawialnych źródeł energii.

ZADANIA:

II.3.1. Rozwój infrastruktury wodociągowej.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Gminy powiatu nowotarskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, związki międzygminne	2008-2013	Budżet gminy, Budżety gmin powiatu nowotarskiego, Fundusz Spójności

II.3.2. Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Czarny Dunajec.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Gminy powiatu nowotarskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, związki międzygminne	2008-2015	Budżet Gminy, Fundusz Spójności, MRPO 2007-2013 Oś 7 Działanie 7.1. Gospodarka wodno-ściekowa, MRPO 2007-2013 Oś 6

			Działanie 6.2. Rozwój obszarów wiejskich Schemat A Odnowa centrów wsi, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Kapitał prywatny

II.3.3. Propagowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach trudnodostępnych

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Rady sołeckie, mieszkańcy	2008-2015	MRPO 2007-2013 Oś 7 Działanie 7.1. Gospodarka wodno-ściekowa, MRPO 2007-2013 Oś 6 Działanie 6.2. Rozwój obszarów wiejskich Schemat A Odnowa centrów wsi, Budżet gminy, Kapitał prywatny

II.3.4. Propagowanie i wdrażanie konkretnych działań w zakresie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem energii geotermalnej, solarnej, biopaliw, biomasy, itp.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, mieszkańcy, rady sołeckie, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska	2008-2015	Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013, Budżet gminy, Kapitał prywatny, PO IiŚ 2007-2013 Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna

II.3.5. Dalsze usprawnianie gospodarki odpadami.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, mieszkańcy, rady sołeckie, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska,	2008-2015	MRPO 2007-2013 Oś 7 Działanie 7.3. Gospodarka odpadami, Szwajcarski Mechanizm Finansowy Działanie 2. Infrastruktura i środowisko, PROW 2007-2013 Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej,

II.4. Cel operacyjny:

Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

UZASADNIENIE

Rozwój społeczeństwa informacyjnego stanowi priorytet wielu działań zawartych w Programach Operacyjnych. Dla realizacji tych priorytetów niezbędny jest rozwój infrastruktury informatycznej. Przyczyni się ona do intensyfikacji rozwoju społecznego i gospodarczego gminy poprzez poprawę dostępu do Internetu, telekomunikacji, dostępu do informacji publicznej, publicznych i komercyjnych e-usług. W związku z tym należy popierać działania związane z tworzeniem i rozbudową regionalnych i lokalnych projektów sieci infrastruktury teleinformatycznej, szczególnie w powiązaniu z przedsięwzięciami o charakterze międzynarodowym i ogólnopolskim. Wsparcia wymaga także upowszechnianie w pracy instytucji publicznych, wykorzystania technologii społeczeństwa informacyjnego do działań administracji samorządowej (np.: elektroniczny obieg dokumentów, elektroniczne archiwizacja dokumentów, rozwój publicznych – elektronicznych usług dla ludności, modernizacja infrastruktury teleinformatycznej, itd.) oraz tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu.

ZADANIA:

II.4.1. Wsparcie procesu tworzenia bezpiecznych sieci szerokopasmowych, w szczególności na obszarach objętych wykluczeniem cyfrowym.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Samorząd powiatu nowotarskiego, samorządy gminne powiatu nowotarskiego, samorząd województwa, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego	2008-2013	Budżet gminy, budżet powiatu, budżety gmin powiatu nowotarskiego, MRPO 2007-2013 Działanie 1.2 „Rozwój społeczeństwa informacyjnego”

II.4.2. Wsparcie rozwoju nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej niezbędnej dla rozwoju mieszkańców (Punkty Publicznego Dostępu do Internetu) i przedsiębiorstw.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Samorząd powiatu nowotarskiego, samorządy gminne powiatu nowotarskiego, samorząd województwa, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego	2008-2010	Budżet gminy, budżet powiatu, budżety gmin powiatu nowotarskiego, MRPO 2007-2013 Działanie 1.2 „Rozwój

			społeczeństwa informacyjnego”

II.4.3. Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej i interoperacyjnych platform cyfrowych dla instytucji publicznych i samorządu dla zastosowań takich jak np.: gospodarka komunalna, administracja, oświata i zdrowie, bezpieczeństwo publiczne, geodezja (np.: GIS, GPS).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Samorząd powiatu nowotarskiego, samorządy gminne powiatu nowotarskiego, samorząd województwa, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego	2008-2015	Budżet gminy, budżet powiatu, budżety gmin powiatu nowotarskiego, MRPO 2007-2013 Działanie 1.2 „Rozwój społeczeństwa informacyjnego”

II.4.4. Tworzenie zintegrowanych usług publicznych (kierowanych do mieszkańców gminy, przedsiębiorców, inwestorów, turystów) dostępnych na różnych platformach cyfrowych – 3G, VoIP, telewizja cyfrowa, Internet, itp.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Samorząd powiatu nowotarskiego, samorządy gminne powiatu nowotarskiego, samorząd województwa, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego	2008-2015	Budżet gminy, budżet powiatu, budżety gmin powiatu nowotarskiego, MRPO 2007-2013 Działanie 1.2 „Rozwój społeczeństwa informacyjnego”

II.4.5. Tworzenie systemów usług edukacyjnych (szkolenia dla różnych grup społecznych, e-learning) mających poprawić umiejętności stosowania technologii informacyjnych przez mieszkańców gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Samorząd powiatu nowotarskiego, samorządy gminne powiatu nowotarskiego, samorząd województwa, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego	2008-2015	Budżet gminy, budżet powiatu, budżety gmin powiatu nowotarskiego, MRPO 2007-2013 Działanie 1.2 „Rozwój społeczeństwa informacyjnego”

II.4.6. Stworzenie systemu szkoleń dla pracowników instytucji publicznych i edukacyjnych (nauczyciele, pracownicy bibliotek, domów kultury, centrów informacyjnych, urzędów, itd.), zajmujących się promocją społeczeństwa informacyjnego w środowisku lokalnym.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Samorząd powiatu nowotarskiego, samorządy gminne powiatu nowotarskiego, samorząd województwa, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, instytucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, placówki oświatowe, biblioteki, gminne centra informacyjne, domy kultury	Zadanie ciągle	MRPO 2007-2013 Działanie 1.2 „Rozwój społeczeństwa informacyjnego”, budżet gminy

II.4.7. Rozbudowa bibliotecznych systemów informatycznych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Samorząd województwa, placówki oświatowe, biblioteki, gminne centra informacyjne, domy kultury	Zadanie ciągle	MRPO 2007-2013 Działanie 1.2 „Rozwój społeczeństwa informacyjnego”, budżet gminy

III. CEL STRATEGICZNY:

ZWIĘKSZENIE ELASTYCZNOŚCI LOKALNEGO RYNKU PRACY

UZASADNIENIE

Problem bezrobocia dotyczy – z różnym natężeniem – większości powiatów województwa małopolskiego. Wobec wysokiego poziomu bezrobocia w Polsce z jednej strony, a trudnościami w znalezieniu odpowiednio wykwalifikowanych pracowników z drugiej, ważne staje się podejmowanie i kontynuowanie kompleksowych działań aktywizujących osoby bezrobotne, zwłaszcza te, które chcą zaistnieć na rynku pracy. Ważnym i trudnym zadaniem jest aktywizacja pracodawców, zmierzająca do „otworzenia” ich na osoby bezrobotne oraz wspierająca proces powstawania nowych miejsc pracy. Sprawdzonym narzędziem jest krzewienie postaw przedsiębiorczych, które często tkwią w ludziach, ale nie są wykorzystywane, czyli wsparcie procesu samozatrudnienia oraz wsparcie osób zakładających własną działalność gospodarczą. Dodatkowo winny być rozszerzane działania szkoleniowe i doradcze, skierowane do osób bezrobotnych, poszukujących pracy i pracujących. Nadzieję na wzrost ofert w tym zakresie rodzi zwiększający się dostęp do środków unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

III.1. Cel operacyjny:

Propagowanie systemu kształcenia zawodowego oraz przekwalifikowania osób bezrobotnych, zagrożonych utratą pracy i poszukujących pracy

UZASADNIENIE

System szkoleń i kursów zawodowych od wielu lat jest w naszym kraju jednym z głównych narzędzi aktywizacji osób bezrobotnych, ale także pracujących i młodzieży. Efektywny system szkoleniowy oferuje nie tylko profesjonalne i praktyczne metody zdobywania wiedzy i umiejętności, ale także na bieżąco prowadzi monitoring potrzebnych tematów, odzwierciedlających sytuację na rynku pracy. Osobnym zagadnieniem w stosunku do szkoleń zawodowych jest organizacja kursów wspomagających proces poszukiwania pracy oraz zwiększających dodatkowo umiejętności osób bezrobotnych i pracujących, np.: kursy komputerowe, specjalistyczne, kursy nauki języków obcych, itd. Udział w szkoleniach jest nie tylko źródłem nowej wiedzy i umiejętności, ale nierzadko także formą oderwania się od problemów nurtujących na co dzień osoby bezrobotne oraz forum wymiany doświadczeń przez osoby poszukujące pracy. Niniejszy cel wpisuje się także w szeroki front zagadnień określanych ogólnym mianem „rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy”. Kształcenie ustawiczne dorosłych jest procesem, który będzie nabierał coraz większego znaczenia w rozwoju zawodowym mieszkańców – chodzi tu przede wszystkim o zdobywanie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy i przekwalifikowanie zawodowe.

Poradnictwo i pośrednictwo zawodowe, jako ważne narzędzia aktywizacji rynku pracy, wymagają stałego rozwoju wykorzystującego nowe technologie i nowych form informacji. Powiększający się zasób informacji o różnej tematyce i różnym pochodzeniu wymaga odpowiedniego zarządzania tą informacją – zbierania, selekcjonowania i udostępniania zainteresowanym odbiorcom.

ZADANIA:

III.1.1. Dostosowywanie oferty kształcenia w szkolnictwie ponadgimnazjalnym do potrzeb rynku pracy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Powiatowa Rada Zatrudnienia	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu, Gmina Czarny Dunajec, samorzady gminne powiatu nowotarskiego, pracodawcy, Zakład Doskonalenia Zawodowego, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	Zadanie ciągle	Budżety jednostek samorządu terytorialnego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki

III.1.2. Systematyczne badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych, zagrożonych utratą zatrudnienia, poszukujących zatrudnienia.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu	Samorząd powiatu nowotarskiego, Gmina Czarny Dunajec, samorzady gminne powiatu nowotarskiego, instytucje otoczenia biznesu z terenu powiatu	Zadanie ciągle	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Fundusz Pracy

III.1.3. Rozwijanie różnorodnych form przygotowania zawodowego młodzieży – staże i umowy absolwenckie, prace krótkoterminowe, praktyki zawodowe, prace społeczne.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu we współpracy z placówkami oświatowymi	Pracodawcy z terenu powiatu, samorząd powiatu nowotarskiego, Gmina Czarny Dunajec, samorzady gminne powiatu nowotarskiego, instytucje otoczenia biznesu z terenu powiatu, Zakład Doskonalenia Zawodowego	Zadanie ciągle	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Fundusz Pracy

III.1.4. Promocja szkolnictwa zawodowego oraz nauki zawodów rzemieślniczych wśród młodzieży i osób bezrobotnych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Placówki oświatowe z terenu powiatu we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy	Samorząd powiatu nowotarskiego, Gmina Czarny Dunajec, samorzady gminne powiatu nowotarskiego, instytucje otoczenia biznesu z terenu powiatu – m.in. Cech Rzemiosł Różnych, prywatni przedsiębiorcy, Zakład Doskonalenia Zawodowego, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	Zadanie ciągle	Program Operacyjny Kapitał Ludzki

III.1.5. Wspieranie oraz promowanie zatrudniania młodych ludzi w trzecim sektorze i przy działaniach społecznych (wolontariat).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Organizacje pozarządowe, pracodawcy, placówki oświatowe	Zadanie ciągle	Program Operacyjny Kapitał Ludzki

III.1.6. Rozwój międzynarodowej współpracy uczniów i nauczycieli dla pogłębiania znajomości nowoczesnych programów kształcenia zawodowego oraz języków obcych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Placówki oświatowe	Gmina Czarny Dunajec, zagraniczne gminy partnerskie, Zakład Doskonalenia Zawodowego, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich i inne organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Program Operacyjny Kapitał Ludzki

III.2. Cel operacyjny:

Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców gminy

UZASADNIENIE

Kształtowanie i promowanie cech przedsiębiorczych wśród mieszkańców wymaga zastosowania innowacyjnych i atrakcyjnych programów edukacyjnych ukierunkowanych na przedsiębiorczość, języki obce, technologie informacyjne i komunikacyjne. W obszarze kształcenia ustawicznego istotnym jest włączenie do jego programu elementów dotyczących przedsiębiorczości.

Działania te są szczególnie ważne ze względu na konieczność zapewnienia odpowiednio wykształconych i zmotywowanych kadr dla lokalnej gospodarki, w tym kadr dla małych i średnich oraz mikroprzedsiębiorstw.

ZADANIA:

III.2.1. Rozwijanie różnorodnych form edukacji w zakresie przedsiębiorczości wśród młodzieży szkolnej.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Placówki oświatowe	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu, Gmina Czarny Dunajec, instytucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, pracodawcy, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich i inne organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Program Operacyjny Kapitał Ludzki

III.2.2. Promowanie i wspieranie indywidualnych inicjatyw gospodarczych mieszkańców gminy – organizacja szkoleń z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, zakładania własnej firmy – kształcenie ustawiczne.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Instytucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu, Gmina Czarny Dunajec, placówki oświatowe, pracodawcy	Zadanie ciągle	Program Operacyjny Kapitał Ludzki

III.2.3. Systemowe wsparcie uzdolnionej młodzieży poprzez stypendia oraz nagrody w różnych dziedzinach, szczególnie w dziedzinach priorytetowo traktowanych w strategii (przedsiębiorczość, turystyka, specjalizacja zawodowa, itd.).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Instytucje otoczenia biznesu z regionu małopolskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu, placówki oświatowe, biblioteki, domy kultury, rady sołeckie, pracodawcy	Zadanie ciągle	Budżet gminy, Program Operacyjny Kapitał Ludzki

OBSZAR PRIORYTETOWY II:

JAKOŚĆ ŻYCIA I AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW

Wszelkie działania zawarte w obszarze priorytetowym „Jakość życia i aktywność mieszkańców” znajdują swoje uzasadnienie w „Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013” – najbardziej istotnego, dla kształtowania rozwoju lokalnego i regionalnego, dokumentu strategicznego w Małopolsce. Dokument ten stanowił podstawę tworzenia zapisów „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013”; za pomocą którego będą rozdysponowywane znaczące środki unijne dostępne dla Małopolski w okresie programowania budżetowego Unii Europejskiej 2007-2013.

Tak więc dokumentem „wyższego rzędu” dla niniejszej strategii jest „Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013”, określająca cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie całego regionu.

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Jakość życia i aktywność mieszkańców” wpisują się w następujące Obszary oraz Kierunki polityki Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013:

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013:

OBSZAR:	SPOŁECZEŃSTWO WIEDZY I AKTYWNOŚCI
Cel pośredni:	I. Lepiej wykształceni, twórczy i przedsiębiorczy mieszkańcy
Kierunki polityki	I.1. Poprawa jakości i poziomu wykształcenia mieszkańców. I.3. Wsparcie indywidualnej przedsiębiorczości. I.5. Wsparcie i promocja talentów.
OBSZAR:	SPÓJNOŚĆ WEWNĄTRZREGIONALNA
Cel pośredni:	V. Spójny wewnętrznie, zapewniający równe szanse i możliwości rozwoju region
Kierunki polityki	V.2. Integrująca polityka społeczna. V.5. Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie tożsamości regionalnej.
OBSZAR:	OCHRONA ŚRODOWISKA
Cel pośredni:	VI. Wysoka jakość życia w czystym i bezpiecznym środowisku przyrodniczym
Kierunki polityki	VI.2. Ochrona powietrza i zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii. VI.3. Gospodarka odpadami.
OBSZAR:	DZIEDZICTWO I PRZESTRZEŃ REGIONALNA
Cel pośredni:	VII. Wysoka jakość środowiska przyrodniczo-kulturowego i przestrzeni regionalnej
Kierunki polityki	VII.1. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego. VII.2. Ochrona bio- i georóżnorodności.

VII.3. Opieka nad regionalnym dziedzictwem kulturowym.

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE W OBSZARZE „JAKOŚĆ ŻYCIA I AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW”:

I. WZROST JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY CZARNY DUNAJEC

- I.1. Wzrost świadomości społecznej i obywatelskiej oraz rozwój dostępnej oferty edukacyjnej**
- I.2. Rozwój współpracy z partnerami społecznymi, gospodarczymi i samorządowymi**

I. CEL STRATEGICZNY:**WZROST JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY CZARNY DUNAJEC****UZASADNIENIE**

Realizacja powyższego celu służyć ma podniesieniu poziomu jakości życia pojedynczego mieszkańca gminy a poprzez to – całej zbiorowości lokalnej. Pamięć o tym założeniu pozwoli uniknąć wykluczenia czy też pominięcia którejs z części społeczeństwa gminy. Aby doszło do postulowanego wzrostu jakości życia, muszą zaistnieć ku temu odpowiednie warunki. Po pierwsze, aktywność władz, stwarzających mieszkańcom pole do inicjatyw. Po drugie, samoświadomość obywateli gminy, że sami mogą wpłynąć na poprawę swego losu. Po trzecie, *społeczne narzędzia*, oddane do użytku mieszkańców – fundacje, stowarzyszenia, wolontariat, szkolenia, itp.

I.1. Cel operacyjny:

Wzrost świadomości społecznej i obywatelskiej oraz rozwój dostępnej oferty edukacyjnej

UZASADNIENIE

Sformułowanie powyższego celu wypływa z przekonania, iż tylko obywatel świadomy wartości, jaką stanowi dla niego gmina i wspólnota lokalna, będzie gotów do poświęcenia dla niej swego czasu i wysiłku. Stąd też niezbędne jest kształtowanie świadomości młodszych mieszkańców gminy, kształtowanie w nich postaw patriotyzmu lokalnego i wrażliwości społecznej. Za istotne uznano także odpowiednie przygotowywanie młodych ludzi do wkroczenia na rynek pracy. Uzupełnieniem działań na rzecz kształtowania ścieżek zawodowych uczących się na terenie gminy będzie zaktualizowanie oferty edukacyjnej, dostosowanie jej do wymogów rynku pracy.

ZADANIA:

I.1.1. Modernizacja bazy edukacyjnej i sportowej szkół funkcjonujących na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Szkoły z terenu gminy, Komitety Rodzicielskie, organizacje pozarządowe, w tym Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	2008-2015	Budżet gminy, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, MRPO 2007-2013 Oś Priorytetowa 6 Spójność wewnątrzregionalna Działanie 6.2 Rozwój obszarów wiejskich schemat B, PROW 2007-2013 Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Odnowa i rozwój wsi

I.1.2. Budowa i modernizacja obiektów sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy prywatni	2008-2015	Budżet gminy, kapitał prywatny, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, MRPO 2007-2013 Oś Priorytetowa 6 Spójność wewnątrzregionalna Działanie 6.2 Rozwój obszarów wiejskich schemat B, PROW 2007-2013 Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Odnowa i rozwój wsi

I.1.3. Rozwój wychowania sportowego oraz kultywującego lokalne oraz regionalne tradycje.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Placówki oświatowe, Ochotnicza Straż Pożarna, Gminny Zespół Oświaty, Ludowe Kluby Sportowe, Uczniowskie Kluby Sportowe, Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SALOS RP, Centrum Kultury i Promocji, zespoły folklorystyczne funkcjonujące na terenie gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, Oddziały Związku Podhalan, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	Zadanie ciągłe	Budżet gminy, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

I.1.4. Rozwój edukacji przyrodniczej, ekologicznej.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Gminny Zespół Oświaty	Placówki oświatowe, samorzady szkolne, Oddział PTTK „Gorce” w Nowym Targu Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska i inne organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	Budżet gminy, Norweski Mechanizm Finansowy Priorytet 2.2

I.1.5. Poszerzenie oferty Centrum Kultury i Promocji np. o warsztaty.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Centrum Kultury i Promocji	Organizacje pozarządowe, w tym Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	Zadanie ciągle	Budżet Centrum Kultury i Promocji

I.1.6. Wymiana kulturalna dzieci i młodzieży w ramach Euroregionu „Tatry”.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, pozostałe jednostki samorządu terytorialnego zrzeszone w Euroregionie „Tatry”	Gminny Zespół Oświaty, placówki oświatowe, samorządy szkolne, Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	Zadanie ciągle	Budżet gminy, budżet jednostek oświatowych, budżety jednostek samorządu terytorialnego zrzeszonych w Euroregionie „Tatry”

I.1.7. Opracowanie i wdrożenie programu objęcia opieką dzieci szczególnie uzdolnionych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Gminny Zespół Oświaty, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Placówki oświatowe, samorządy szkolne, parafie Kościoła Rzymskokatolickiego, Gmina Żydowska, organizacje pozarządowe, w tym Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	Zadanie ciągle	Budżet gminy, PO KL 2007-2013 Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kadr w regionach

I.1.8. Opracowanie i wdrożenie programów objęcia opieką dzieci z rodzin patologicznych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Gminny Zespół Oświaty, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Placówki oświatowe, samorządy szkolne, parafie Kościoła Rzymskokatolickiego, Gmina Żydowska, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, PO KL 2007-2013 Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kadr w regionach

I.1.9. Rozwój szkolnictwa zawodowego, ustawicznego, kursów przekwalifikujących oraz nauki ginących zawodów.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Gminny Zespół Oświaty	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Krakowie, Zasadnicze Szkoły Zawodowe w Czarnym Dunajcu, Podhalańska Lokalna Grupa Działania i sąsiednie Lokalne Grupy Działania, inne organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, budżet Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Krakowie, Zasadniczych Szkół Zawodowych w Czarnym Dunajcu, PROW 2007-2013 Oś 3

			Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, PO KL 2007-2013 Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kadr w regionach, MRPO 2007-2013 Oś 1 Działanie 1.1. Poprawa jakości usług edukacyjnych

I.1.10. Zorganizowanie Centrum Kształcenia Ustawicznego na bazie Zakładu Doskonalenia Zawodowego, Zasadniczych Szkół Zawodowych w Czarnym Dunajcu.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Gminny Zespół Oświaty	Gimnazja, Publiczne Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące, zasadnicze szkoły zawodowe, Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu, Zakład Doskonalenia Zawodowego w Krakowie, Zasadnicze Szkoły Zawodowe w Czarnym Dunajcu, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	2008-2015	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś 1 Działanie 1.1. Poprawa jakości usług edukacyjnych, PO KL 2007-2013 Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kadr w regionach

I.1.11. Społeczna i obywatelska aktywizacja młodzieży poprzez promocję wolontariatu, organizowanie konkursów z wiedzy o gminie, itd. (zwłaszcza na poziomie gimnazjalnym).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Zespół Oświaty, Gmina Czarny Dunajec	Placówki oświatowe, samorządy szkolne, parafie Kościoła Rzymskokatolickiego, Gmina Żydowska, Oddziały Związku Podhalan, Rady Sołeckie, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, PO KL Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej, PO KL 2007-2013 Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kadr w regionach

I.1.12. Opracowanie i realizacja programu aktywizacji społecznej i zawodowej Romów, mieszkających na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Przedsiębiorcy działający na terenie gminy, Nowotarska Izba Gospodarcza, Centrum Kultury i Promocji, Podhalańskie Stowarzyszenie Romów i miłośników kultury rromskiej "Jekhe Taniben" ("Jedność") w Czarnym Dunajcu i inne organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, PO KL 2007-2013 Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, PO KL 2007-2013 Priorytet VII Promocja integracji społecznej

I.1.13. Doinwestowanie remiz strażackich i doposażenie sprzętowe Ochotniczych Straży Pożarnych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Ochotnicze Straże Pożarne w Czarnym Dunajcu	Zadanie ciągle	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś Priorytetowa 6 działanie 6.3 Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym socjalnego i zdrowotnego schemat C

I.1.14. Wykorzystanie potencjału gospodarczego ludzi starszych poprzez np. organizowanie spotkań, prelekcji (integracja międzypokoleniowa, kultywowanie tradycji).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Centrum Kultury i Promocji	Gmina Czarny Dunajec, Rady Sołeckie, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, budżet Centrum Kultury i Promocji, PO KL 2007-2013 Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, PO KL 2007-2013 Priorytet VII Promocja integracji społecznej

I.1.15. Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Gmina Czarny Dunajec, organizacje pozarządowe, wolontariusze	Zadanie ciągle	Budżet gminy, budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, PO KL 2007-2013

			Priorytet VII Promocja integracji społecznej

I.1.16. Budowa publicznych punktów dostępu do Internetu.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Gminna Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury i Promocji	2008-2015	Budżet gminy, budżet Gminnej Biblioteki Publicznej, budżet Centrum Kultury i Promocji, MRPO 2007-2013 Oś Priorytetowa 1 Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy działanie 1.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego

I.1.17. Budowa systemów udostępniających e-usługi publiczne (np. w zakresie administracji publicznej, edukacji, oświaty) oraz wdrożenie elektronicznego systemu obiegu dokumentów.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Gminna Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury i Promocji, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2008-2015	Budżet gminy, budżet Gminnej Biblioteki Publicznej, budżet Centrum Kultury i Promocji, budżety placówek oświatowych, MRPO 2007-2013 Oś Priorytetowa 1 Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy działanie 1.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego

I.1.18. Opracowanie i realizacja programu insercji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych z terenu gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Parafie Kościoła Rzymskokatolickiego, Gmina Żydowska, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy działający na terenie gminy, Nowotarska Izba Gospodarcza	2008 – opracowanie programu Zadanie ciągle - realizacja	Budżet gminy, PFRON, PO KL 2007-2013 Priorytet VII Promocja integracji społecznej

I.1.19. Stworzenie systemu wspierania kształcenia osób niepełnosprawnych, mieszkających na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Parafie Kościoła Rzymskokatolickiego, Gmina Żydowska, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, w tym Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół, przedsiębiorcy działający na terenie gminy, Nowotarska Izba Gospodarcza, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	2008 – opracowanie programu Zadanie ciągle - realizacja	Budżet gminy, PFRON, PO KL 2007-2013 Priorytet VII Promocja integracji społecznej

I.1.20. Powołanie organizacji pozarządowej działającej dla zachowania wartości przyrodniczych regionu i dążenie do jego zrównoważonego rozwoju.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Gminy zainteresowane zrównoważonym rozwojem lokalnym i regionalnym, partnerzy społeczni i gospodarczy	2008	Budżety zainteresowanych gmin, kapitał prywatny, PO IiŚ 2007-2013 Oś priorytetowa Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

I.2. Cel operacyjny:

Rozwój współpracy z partnerami (społecznymi, gospodarczymi, samorządowymi, zagranicznymi)

UZASADNIENIE

Zintensyfikowanie wysiłków może tylko przyspieszyć osiągnięcie wyznaczonego celu strategicznego. Postulowana jest współpraca z partnerami – tak społecznymi, jak i gospodarczymi czy też samorządowymi. Wskaże ona na szerszy kontekst problemów dotyczących gminę oraz pomoże znaleźć najefektywniejsze rozwiązanie. Przyczyni się też do nawiązania nowych kontaktów, które z pewnością zaowocują w przyszłości. Zawijazywanie formalnych lub nieformalnych „koalicji” może też pomóc w pozyskiwaniu środków europejskich, tym bardziej, że współpraca i synergia przedkładana jest nad fragmentaryczne rozwiązywanie pewnych kwestii i problemów.

ZADANIA:

I.2.1. Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi z terenu gminy poprzez np. cykliczne organizowanie konkursów grantowych dla organizacji pozarządowych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Gminy Czarny Dunajec	Organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, budżety organizacji pozarządowych przystępujących do konkursu, Norweski Mechanizm Finansowy Priorytet 2.4

I.2.2. Intensyfikacja współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego - Starostwem Powiatowym i sąsiadującymi gminami.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, gminy sąsiadujące z gminą Czarny Dunajec	Zadanie ciągle	-

I.2.3. Intensyfikacja współpracy z samorządowymi partnerami zagranicznymi, np. w ramach Euroregionu „Tatry”.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Euroregion „Tatry”, gminy należące do Euroregionu „Tatry” i inne zagraniczne jednostki samorządu terytorialnego	Zadanie ciągle	Budżet gminy, budżet Euroregionu „Tatry”, budżety gmin zainteresowanych współpracą

I.2.4. Kontynuacja działań podejmowanych przez Podhalańską Lokalną Grupę Działania.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Podhalańska Lokalna Grupa Działania	Stowarzyszenie Rozwoju Orawy, Stowarzyszenie Rozwoju Spisza i inne organizacje pozarządowe, gmina Czarny Dunajec	Zadanie ciągle	Budżet gminy, PROW 2007-2013 Oś priorytetowa 4 - Leader

I.2.5. Realizacja zadań na rzecz rozwoju społecznego gminy, wpisanych w Strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy Czarny Dunajec do roku 2013.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy Czarny Dunajec, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Targu, placówki oświatowe, parafie, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Policja, Sanepid, ośrodki szkolenia dla kierowców, lokalne media	2008-2013	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze pomocowe Unii Europejskiej, inne środki zewnętrzne

OBSZAR PRIORYTETOWY III:

TURYSTYKA I DZIEDZICTWO PRZYRODNICZO-KULTUROWE

Wszelkie działania zawarte w obszarze priorytetowym „Turystyka i dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe” znajdują swoje uzasadnienie w „Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013” – najbardziej istotnego, dla kształtowania rozwoju lokalnego i regionalnego, dokumentu strategicznego w Małopolsce. Dokument ten stanowił podstawę tworzenia zapisów „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013”; za pomocą którego będą rozdysponowywane znaczące środki unijne dostępne dla Małopolski w okresie programowania budżetowego Unii Europejskiej 2007-2013.

Tak więc dokumentem „wyższego rzędu” dla niniejszej strategii jest „Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013”, określająca cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie całego regionu.

Cele i zadania tworzące obszar priorytetowy „Turystyka i dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe” wpisują się w następujące Obszary oraz Kierunki polityki Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013:

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013:

OBSZAR:	GOSPODARKA REGIONALNEJ SZANSY
Cel pośredni:	II. Konkurencyjna i twórcza, wykorzystująca innowacje i nowoczesne technologie gospodarka
Kierunki polityki	II.5. Rozwój przemysłów czasu wolnego.
OBSZAR:	SPÓJNOŚĆ WEWNĄTRZREGIONALNA
Cel pośredni:	V. Spójny wewnętrznie, zapewniający równe szanse i możliwości rozwoju region
Kierunki polityki	V.5.Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie tożsamości regionalnej.
OBSZAR:	OCHRONA ŚRODOWISKA
Cel pośredni:	VI. Wysoka jakość życia w czystym i bezpiecznym środowisku przyrodniczym
Kierunki polityki	VI.1. Ochrona zasobów wodnych.
OBSZAR:	DZIEDZICTWO I PRZESTRZEŃ REGIONALNA
Cel pośredni:	VII. Wysoka jakość środowiska przyrodniczo-kulturowego i przestrzeni regionalnej
Kierunki polityki	VII.1. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego. VII.2.Ochrona bio- i georóżnorodności. VII.3. Opieka nad regionalnym dziedzictwem kulturowym.

OBSZAR:	WSPÓLPRACA TERYTORIALNA
Cel pośredni:	VIII. Silna pozycja Małopolski na arenie krajowej i międzynarodowej
Kierunki polityki	VIII.2. Rozwój współpracy międzyregionalnej. VIII.3. Promocja wewnątrzregionalna i wzmocnienie potencjału partnerów z Małopolski do uczestnictwa we współpracy terytorialnej.

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE W OBSZARZE „TURYSTYKA I DZIEDZICTWO PRZYRODNICZO-KULTUROWE”:

- I. WZROST LICZBY TURYSTÓW ODWIEDZAJĄCYCH GMINĘ CZARNY DUNAJEC**
 - I.1. Rozwój infrastruktury turystycznej**
 - I.2. Uatrakcyjnienie i zintegrowanie oferty turystycznej gminy**
 - I.3. Promocja turystyczna gminy Czarny Dunajec**
 - I.4. Dbalność o dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe gminy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju**

I. CEL STRATEGICZNY:

WZROST LICZBY TURYSTÓW ODWIEDZAJĄCYCH GMINĘ CZARNY DUNAJEC

UZASADNIENIE

Powyższy cel strategiczny zakłada przyciągnięcie większej liczby turystów także poprzez zwiększenie liczby turystów ponownie odwiedzających gminę. Poprzez odpowiednio zaplanowane komunikaty promocyjne o gminie Czarny Dunajec planuje się poszerzenie potencjalnego grona gości, będących zainteresowanymi wizytą w gminie. Przyczyni się to do rozwoju gospodarczego oraz zmniejszenia bezrobocia wśród mieszkańców Czarnego Dunajca. Jednocześnie, rozwojowi turystycznemu towarzyszyć będzie świadoma i odpowiedzialna polityka ekologiczna władz gminy, będących świadomymi skarbu, jakim jest czarnodunajecka przyroda.

I.1. Cel operacyjny:

Rozwój infrastruktury turystycznej

UZASADNIENIE

Podstawowym warunkiem zwiększenia liczby turystów w gminie Czarny Dunajec jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej. Wraz z rozwojem gospodarczym kraju usługi turystyczne cieszą się coraz większym popytem. Zauważalny jest także trend polegający na tym, że turyści preferujący turystykę wiejską poszukują coraz lepiej wyposażonych kwater agroturystycznych. Co więcej, nowością na rynku turystycznym stają się wyspecjalizowane gospodarstwa agroturystyczne. Pojedynczo oferują one różne od siebie atrakcje (np. minizoo, nauka dojenia), razem tworząc spójną całość. Aby do tego doszło, niezbędna jest współpraca prowadzących gospodarstwa takiego rodzaju na terenie gminy czy nawet w subregionie.

ZADANIA:

I.1.1. Kategoryzacja gospodarstw agroturystycznych funkcjonujących na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Terenowe Koło Stowarzyszenia Agroturystycznego Galicyjskie Gospodarstwa Gościnne w Czarnym Dunajcu, sołtysi, organizacje wiejskie, prowadzący gospodarstwa agroturystyczne Podhalańska Lokalna Grupa Działania	2008-2009	Budżet gminy, PROW 2007-2013 Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

I.1.2. Specjalizacja części gospodarstw agroturystycznych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Stowarzyszenie Agroturystyczne Galicyjskie Gospodarstwa Gościnne, prowadzący przedsiębiorstwa agroturystyczne	Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Zadanie ciągle	Kapitał prywatny, PROW 2007-2013 Oś 3 Działanie Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

I.1.3. Rozwój bazy gastronomicznej na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Inwestorzy prywatni	Gmina Czarny Dunajec	Zadanie ciągle	Kapitał prywatny, środki zewnętrzne

I.1.4. Opracowanie i wdrożenie systemu preferencji dla podmiotów inwestujących w branżę turystyczną na terenie gminy (np. w bazę noclegową).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Inwestorzy prywatni	Zadanie ciągle	Kapitał prywatny, środki zewnętrzne, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat D Inwestycje w poprawę bazy noclegowej oraz przystosowanie obiektów zabytkowych do celów turystycznych

I.1.5. Opracowanie i wdrożenie systemu preferencji dla podmiotów chcących wykorzystać lecznicze właściwości torfu (np. poprzez budowę kompleksu, ośrodka leczniczego).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Inwestorzy prywatni	Zadanie ciągle	Kapitał prywatny, środki zewnętrzne

I.1.6. Rozwój funkcji wypoczynkowo-leczniczych gminy w oparciu o torfowiska wysokie.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Prowadzący działalność turystyczną, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Nadleśnictwo Nowy Targ, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 Działanie

			3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 Działanie 3.2 Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego schemat B

I.1.7. Turystyczne i gospodarcze wykorzystanie potencjału wód geotermalnych występujących na terenie gminy (np. poprzez budowę aquaparku).

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Inwestorzy prywatni, organizacje pozarządowe	2008-2015	Budżet gminy, kapitał prywatny, środki zewnętrzne

I.2. Cel operacyjny:

Uatrakcyjnienie i zintegrowanie oferty turystycznej gminy

UZASADNIENIE

Różnorodna oferta turystyczna, mająca w zanadrzu atrakcje tak dla całej rodziny, jak i dla każdego z jej członków osobno włączając w to osoby uprawiające turystykę specjalistyczną (turystykę specjalnych zainteresowań), jest pierwszym kryterium przy wyborze miejsca wypoczynku. Tylko gminy mogące pochwalić się mnogością szlaków, oznaczonych spójnym systemem, przystosowane do czynnego wypoczynku mają szansę na zwiększenie liczby odwiedzających je turystów. Coraz większego znaczenia, zwłaszcza w przypadku turystów zagranicznych nabiera dbałość o środowisko naturalne.

ZADANIA:

I.2.1. Rozwój oferty dla zainteresowanych oglądaniem życia ptaków.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Małopolska Koalicja na rzecz Ochrony Bocianów i ich Siedlisk, gmina Czarny Dunajec	Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Podhalańska Lokalna Grupa Działania i inne organizacje pozarządowe, prowadzący działalność turystyczną	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, budżet Małopolskiej Koalicji na rzecz Ochrony Bocianów i ich Siedlisk, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 Działanie 3.2 Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego schemat B

I.2.2. Jednolite oznakowanie tras turystycznych i atrakcji turystycznych gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Podhalańska Lokalna Grupa Działania, organizacje i przedsiębiorstwa turystyczne, parafie Kościoła Rzymskokatolickiego, Nadleśnictwo Nowy Targ, Wspólnota Ośmiu Wsi, Centrum Kultury i Promocji, Stowarzyszenie Rozwoju Orawy, Stowarzyszenie Rozwoju Spisza, PTTK	2008-2009	Budżet gminy, budżet Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, MRPO 2007-2013 Oś Priorytetowa 3 Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej schemat A, budżet Wspólnoty Ośmiu Wsi

I.2.3. Wspieranie produkcji zdrowej żywności na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Prowadzący działalność rolniczą, Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, PROW 2007-2013 Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego Działanie Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności, PROW 2007-2013 Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

I.2.4. Rozwój wędkarstwa nad rzeką Czarny Dunajec.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Zarząd Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Nowym Sączu	Gmina Czarny Dunajec	Zadanie ciągle	Budżet Zarządu Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Nowym Sączu

I.2.5. Rozwój terenów rekreacyjnych nad rzeką Czarny Dunajec.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Prowadzący działalność turystyczną, Stowarzyszenie Agroturystyczne Galicyjskie Gospodarstwa Gościnne i inne organizacje pozarządowe, sołtysi,	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C

I.2.6. Rozwój oferty turystycznej poprzez organizację spływów kajakowych rzeką Czarny Dunajec.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Prywatni przedsiębiorcy, Oddział PTTK "Gorce" w Nowym Targu, Wspólnoty Leśne, Wspólnota Ośmiu Wsi w Witowie, Podhalańska Lokalna Grupa Działania	2008-2010	Budżet gminy, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C Rozwój produktów i oferty turystycznej regionu, MRPO 2007-2013 Oś 3

			Działanie 3.2. Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego Schemat B Dziedzictwo przyrodnicze, PROW 2007-2013 Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

I.2.7. Wytyczenie narciarskich tras biegowych.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Organizacje pozarządowe, samorządy sąsiednich gmin, Nadleśnictwo Nowy Targ	Zadanie ciągle	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C Rozwój produktów i oferty turystycznej regionu

I.2.8. Kultywowanie tradycji góralskich, w tym wspieranie działalności zespołów folklorystycznych.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Centrum Kultury i Promocji Gminy Czarny Dunajec, Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, Muzeum Etnograficzne w Krakowie	Oddziały Związku Podhalan, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Gminy Zespół Oświaty, placówki oświatowe, Gminna Biblioteka Publiczna, lokalni artyści	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, budżet Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, MRPO 2007-2013 Oś 3 Oś 3 Działanie 3.3. Instytucje kultury Schemat B Organizacja imprez kulturalnych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym,

I.2.9. Bieżące utrzymywanie szlaków turystycznych, w tym ścieżki przyrodniczej.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Oddział PTTK „Gorce” w Nowym Targu, Gimnazjum w Czarnym Dunajcu (opiekujące się ścieżką) i działające w jego ramach Szkolne	Nadleśnictwo Nowy Targ, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Wspólnota Ośmiu Wsi i inne organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 Działanie 3.2 Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego schemat B, Oś priorytetowa 3 Działanie 3.1 Turystyka i przemysł kulturowy schemat C,

Koło Przewodników „Bocian”			budżet Wspólnoty Ośmiu Wsi

I.2.10. Wyznaczenie nowych szlaków turystycznych, przyrodniczych, dydaktycznych, w tym szlaków zintegrowanych z gminami sąsiednimi (pieszych, rowerowych, konnych).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Oddział PTTK „Gorce” w Nowym Targu	Nadleśnictwo Nowy Targ, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Wspólnota Ośmiu Wsi i inne organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 Działanie 3.2 Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego schemat B, Oś priorytetowa 3 Działanie 3.1 Turystyka i przemysł kulturowy schemat C, budżet Wspólnoty Ośmiu Wsi

I.2.11. Włączenie się w system szlaków turystycznych prowadzących dookoła Tatr.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Jednostki samorządu zrzeszone w Euroregionie Tatry	Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Oddział PTTK "Gorce" w Nowym Targu	Zadanie ciągle	Budżety jednostek samorządu zrzeszonych w Euroregionie Tatry, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat A Budowa regionalnego systemu informacji turystycznej, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.2. Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego Schemat B Dziedzictwo przyrodnicze, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.2. Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego Schemat A Dziedzictwo kulturowe i rewaloryzacja układów przestrzennych, PROW 2007-2013 Oś

I.2.12. Rozwijanie transportu z wykorzystaniem zaprzęgów konnych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Prywatni przedsiębiorcy	Gmina Czarny Dunajec, Punkty Informacji Turystycznej, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Kapitał prywatny

I.2.13. Wykorzystanie rolnictwa do funkcji turystycznej i agroturystycznej (odbudowa pasterstwa).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Terenowe Koło Stowarzyszenia GGG w Czarnym Dunajcu, Centrum Kultury i Promocji, Podhalańska Lokalna Grupa Działania	Gmina Czarny Dunajec, prowadzący działalność rolniczą	Zadanie ciągle	Kapitał prywatny, PROW 2007-2013 Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego Działanie Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności, PROW 2007-2013 Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego Działanie Działania informacyjne i promocyjne, PROW 2007-2013 Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

I.2.14. Podtrzymywanie tradycji Czarnego Dunajca jako miejsca handlu sukniem (np. poprzez organizację jarmarków).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Centrum Kultury i Promocji, gmina Czarny Dunajec	Rady Sołeckie, prywatni przedsiębiorcy, lokalne media, lokalni artyści, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C Rozwój produktów i oferty turystycznej regionu, MRPO 2007 Oś 3 Działanie 3.3. Instytucje kultury Schemat B Organizacja imprez kulturalnych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym

I.2.15. Zorganizowanie muzeum (galerii, izby regionalnej) wyrobów z płótna, sukna, narzędzi tkackich i innych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Centrum Kultury i Promocji Gminy Czarny Dunajec	Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Muzeum Etnograficzne w Krakowie, Zakład Doskonalenia Zawodowego w Krakowie, Zasadnicze Szkoły Zawodowe w Czarnym Dunajcu	2008-2010	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C Rozwój produktów i oferty

			turystycznej regionu, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.2. Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego Schemat A Dziedzictwo kulturowe i rewaloryzacja układów przestrzennych

I.2.16. Organizowanie „zielonych szkół” z wykorzystaniem bazy lokalowej placówek oświatowych z terenu gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Centrum Kultury i Promocji Gminy Czarny Dunajec	Szkoły podstawowe, gimnazja, zasadnicze szkoły zawodowe, Publiczne Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat D Inwestycje w poprawę bazy noclegowej oraz przystosowanie obiektów zabytkowych do celów turystycznych

I.2.17. Wykreowanie gminy Czarny Dunajec na ośrodek pielgrzymkowy z wykorzystaniem sanktuariów znajdujących się na jej terenie i w otoczeniu (Bachledówka, Chochołów, Ludźmierz).

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Centrum Kultury i Promocji	Parafie, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C Rozwój produktów i oferty turystycznej regionu

I.2.18. Przygotowanie oferty turystyczno-edukacyjno-szkoleniowej na terenie torfowisk poprzez m.in. stworzenie muzeum, zaplecza konferencyjnego.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Przedsiębiorcy prywatni, podmioty prowadzące działalność turystyczną	Gmina Czarny Dunajec, Rabfol Producent Foli Polietylenowych, Instytut Ochrony Przyrody PAN, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C Rozwój produktów i oferty turystycznej regionu

I.2.19. Modernizacja kolejki na obszarze Torfowi na torfowisku Puścizna Wielka i przystosowanie jej do celów turystycznych.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Przedsiębiorcy prywatni, podmioty prowadzące działalność turystyczną	Gmina Czarny Dunajec, Rabfol Producent Foli Polietylenowych, Instytut Ochrony Przyrody PAN, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C Rozwój produktów i oferty turystycznej regionu

**I.3. Cel operacyjny:
Promocja turystyczna gminy Czarny Dunajec**

UZASADNIENIE

Sprawny i nowoczesny marketing to nieodłączny element kształtowania oferty turystycznej gminy, służący przyciągnięciu turystów. Poszukiwanie nowych sposobów promocji, docieranie do coraz to nowszej grupy docelowej oraz niebanalne prezentowanie zalet gminy to wyzwania, którym trzeba sprostać. Co więcej, w XXI wieku nie wystarcza już renoma zdobyta wśród krajowych turystów. Niezbędne staje się nieustanne poszerzanie potencjalnego grona gości, także zagranicznych. Konsekwentna praca nad turystyczną marką powinna opierać się na wydobyciu i odpowiednim wyeksponowaniu najbardziej charakterystycznych atutów gminy.

ZADANIA:

I.2.6. Intensyfikacja promocji turystycznej gminy i jej atrakcji.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Centrum Kultury i Promocji	Małopolska Organizacja Turystyczna, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, lokalni artyści i grupy muzyczne, koła gospodyń wiejskich	Zadanie ciągle	Budżet gminy, budżet Małopolskiej Organizacji Turystycznej, MRPO 2007-2013 Oś Priorytetowa 3 Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej schemat A

I.2.7. Opracowanie i druk spójnych z wizerunkiem gminy materiałów promocyjnych.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Centrum Kultury i Promocji	Małopolska Organizacja Turystyczna, Podhalańska Lokalna Grupa Działania i inne organizacje pozarządowe, prowadzący działalność turystyczną,	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś Priorytetowa 3 Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej schemat A

I.2.8. Organizacja konkursu na pamiątkę związaną z gminą.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Sołtysi, organizacje wiejskie, lokalni artyści i grupy muzyczne, lokalne redakcje prasowe, Centrum Kultury i Promocji, placówki oświatowe	2008	Budżet gminy, kapitał prywatny

I.2.9. Organizacja imprez o zasięgu gminnym i powiatowym, stanowiących swoistą „wizytówkę” gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Rady Sołeckie, Ochotnicze Straże Pożarne, gmina Czarny Dunajec, przedsiębiorcy prywatni, Koła Gospodyń Wiejskich, komitety szkolne, Centrum Kultury i Promocji	Prowadzący przedsiębiorstwa agroturystyczne, organizacje pozarządowe, lokalne i regionalne redakcje prasowe i portale internetowe	Zadanie ciągle – cykliczne	Budżety organizatorów imprez, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 Działanie 3.3 Instytucje kultury schemat B

I.2.10. Opracowanie i organizacja „flagowej” imprezy o zasięgu ponadnarodowym, wykorzystującej kuchnię góralską, rękodzieło z promocją ginących zawodów.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Rady Sołeckie, Ochotnicze Straże Pożarne, gmina Czarny Dunajec, przedsiębiorcy prywatni, Koła Gospodyń Wiejskich, komitety szkolne, Centrum Kultury i Promocji	Prowadzący przedsiębiorstwa agroturystyczne, organizacje pozarządowe, lokalne i regionalne redakcje prasowe i portale internetowe	Zadanie ciągle – cykliczne	Budżety organizatorów imprez, kapitał prywatny, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 Działanie 3.3 Instytucje kultury schemat B

I.2.11. Nawiązanie kontaktów partnerskich z jednostkami samorządu terytorialnego na Słowacji w celu promowania turystycznych walorów gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, przedstawiciele słowackich jednostek samorządu terytorialnego	Euroregion „Tatry” Podhalańska Lokalna Grupa Działania i inne organizacje pozarządowe	Zadanie ciągle	Budżet gminy, sponsorzy

I.2.12. Promocja rękodzieła góralskiego oraz utworzenie punktu sprzedaży produktów regionalnych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, lokalni artyści i grupy muzyczne, organizacje wiejskie, Centrum Kultury i Promocji	Nowotarska Izba Gospodarcza, prywatni przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Agroturystyczne Galicyjskie Gospodarstwa Gościnne	Zadanie ciągle – promocja 2008 – utworzenie punktu sprzedaży	Budżet gminy, kapitał prywatny, PROW 2007-2013 Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

I.2.13. Uczestnictwo w targach turystycznych.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Centrum Kultury i Promocji	Małopolska Organizacja Turystyczna, Nowotarska Izba Gospodarcza, prywatni przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Agroturystyczne Galicyjskie Gospodarstwa Gościnne lokalni artyści i grupy muzyczne, organizacje wiejskie	Zadanie ciągle	Budżet gminy, kapitał prywatny, budżet Małopolskiej Organizacji Turystycznej, MRPO 2007-2013 Działanie 3.1 (Rozwój infrastruktury turystycznej, Schemat A) Osi Priorytetowej 3 Turystyka i przemysł kulturowy

I.2.14. Utworzenie punktu informacji turystycznej na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Centrum Kultury i Promocji, gmina Czarny Dunajec	Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Oddział PTTK "Gorce" w Nowym Targu, Terenowe Koło Stowarzyszenia GGG w Czarnym Dunajcu, Wspólnota Ośmiu Wsi	2008	MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat A Budowa regionalnego systemu informacji turystycznej, budżet gminy

I.2.15. Utworzenie i druk mapy atrakcji turystycznych gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Centrum Kultury i Promocji	Wspólnota Ośmiu Wsi, Gmina Żydowska, parafia Kościoła Rzymskokatolickiego, Oddział PTTK "Gorce" w Nowym Targu Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnym Dunajcu, Rady Sołeckie, Podhalańska Lokalna Grupa Działania	2008-2009	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej schemat A Budowa regionalnego systemu informacji turystycznej

I.2.16. Utworzenie w Urzędzie Gminy stanowiska zajmującego się promocją turystyczną.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Centrum Kultury i Promocji, gmina Czarny Dunajec	Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Oddział PTTK "Gorce" w Nowym Targu, Terenowe Koło Stowarzyszenia GGG w Czarnym Dunajcu, Wspólnota Ośmiu Wsi	2008	Budżet gminy

I.4. Cel operacyjny:

Dbalność o dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe gminy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju

UZASADNIENIE

Świadomość ciągłości dziedzictwa jest niezbędna w osiągnięciu wysokiego poziomu życia mieszkańców. Dbalność o zrównoważony rozwój lokalny postrzegana jest jako świadectwo zaawansowania cywilizacyjnego i kulturowego. Jest to szczególnie istotne w gminie posiadającej tak duże bogactwo, jakim są torfowiska wysokie oraz kultywującej tradycje, stanowiące specyficzny wyróżnik regionu, w którym Czarny Dunajec jest położony. Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego gminy jest powiązane z umiejętnym kształtowaniem oferty turystycznej gminy, dostosowanej do „pojemności” środowiska. Ponadto kultywowanie zwyczajów i przekazywanie ich młodszemu pokoleniu wzmacnia więzi i przyczynia się do integracji społecznej, międzypokoleniowej. Ochrona dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego gminy ma też swój turystyczny wymiar. Zwłaszcza, że szansą dla Gminy Czarny Dunajec mogłaby być zwłaszcza tzw. ekoturystyka, turystyka zrównoważona, która jest coraz wyraźniejszą alternatywą dla turystyki masowej. Turystyka ta skierowana jest dla turystów szukających pełniejszego kontaktu z przyrodą, tradycjami, historią odwiedzanego regionu.

ZADANIA:

I.4.1. Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami zgodnie z Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Partnerzy społeczni i gospodarczy, Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków	2008	Budżet gminy

I.4.2. Ochrona i restauracja zabytków na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Małopolska Organizacja Turystyczna, Oddział PTTK „Gorce” w Nowym Targu, Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków	Zadanie ciągle	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 działanie 3.2 Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego schemat A, Norweski Mechanizm Finansowy Priorytet 2.3

I.4.3. Poprawa dostępności turystycznej zabytków na terenie gminy.

Instytucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Małopolska Organizacja Turystyczna, Oddział PTTK „Gorce” w Nowym Targu,	Zadanie ciągle	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 działanie

	parafie		3.2 Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego schemat A, MRPO 2007-2013 Oś priorytetowa 3 działanie 3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej schemat C, Norweski Mechanizm Finansowy Priorytet 2.3

I.4.4. Stały monitoring w Ministerstwie Środowiska kwestii związanych z Naturą 2000.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Gminy w Czarnym Dunajcu	Gminy zainteresowane kwestiami związanymi z Naturą 2000	Zadanie ciągłe	-

I.4.5. Opracowanie koncepcji rozwoju i zagospodarowania turystycznego miejsc szczególnie atrakcyjnych turystycznie w gminie np. Chochołowa, torfowisk Orawsko-Nowotarskich, i innych.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Urząd Gminy w Czarnym Dunajcu	Prowadzący działalność turystyczną, Podhalańska Lokalna Grupa Działania, organizacje pozarządowe, Euroregion „Tatry”	2008	Budżet gminy

I.4.6. Opracowanie i realizacja programu aktywnej ochrony torfowisk (obejmujący inwentaryzację, przeprowadzanie badań i konsultacji).

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec	Institut Ochrony Przyrody PAN, Konserwator Przyrody Województwa Małopolskiego, uczelnie, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni i gospodarzy, mieszkańcy	2008 – opracowanie programu Zadanie ciągłe - realizacja	Budżet gminy, kapitał prywatny, PO IiŚ 2007-2013 Oś priorytetowa Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

I.4.7. Wykonanie dojazdów przeciwpożarowych do torfowisk.

Institucja koordynująca	Partnerzy	Okres realizacji	Źródła finansowania
Gmina Czarny Dunajec, Ochotnicze Straże Pożarne	Podhalańska Lokalna Grupa Działania, Nadleśnictwo Nowy Targ, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska i inne organizacje pozarządowe	2008	Budżet gminy, MRPO 2007-2013 Oś Priorytetowa 3 Działanie 3.2 Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego schemat B, MRPO 2007-2013 Oś

			priorytetowa 6 Działanie 6.3 Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym socjalnego i zdrowotnego Schemat C

PROCEDURY WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I AKTUALIZACJI STRATEGII

Procedury wdrażania, monitorowania i aktualizacji zawierają listę działań, których podjęcie ma na celu ułatwienie realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008–2015” oraz umożliwienie stałego monitorowania i dostosowywania zapisów Strategii do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego. Proces wdrażania „Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015” jest rozpatrywany na trzech głównych poziomach:

- organizacyjnym
- merytorycznym
- społecznym.

POZIOM ORGANIZACYJNY:

„Strategia Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015” nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Urząd Gminy w Czarnym Dunajcu, dzięki czemu możliwe jest wpisanie działań wykraczających poza ramy prawne ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.). Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwania dla **całej społeczności lokalnej** i wszystkich instytucji działających na polu aktywizacji mieszkańców gminy. Tak realizowana zasada partnerstwa jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od komórki zarządzającej jej wdrażaniem – **Centrum Koordynacji Strategii**. Ma to szczególnie istotne znaczenie w przypadku pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych UE, gdzie preferowane będą działania na dużą skalę, nierzadko obejmujące również sąsiednie jednostki samorządu terytorialnego, rozwiązujące zasadnicze problemy dla społeczności lokalnej (np. kompleksowa modernizacja czy budowa określonego typu infrastruktury technicznej, rozwój systemu informacji gospodarczej, itd.). Przy realizacji takich projektów niezbędne jest porozumienie i współpraca pomiędzy partnerami, określenie wspólnych koncepcji realizacyjnych, przygotowanie odpowiedniej dokumentacji, itd. W dalszej części niniejszego opracowania określone zostały zasady (ramy) współpracy międzysektorowej.

Koordynacja procesu wdrażania i aktualizacji „Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015” będzie odbywać się poprzez wykorzystanie samorządowego modelu zarządzania strategią.

Model samorządowy przekazuje proces zarządzania Strategią w ręce przedstawicieli władz samorządowych gminy, a więc w ręce Rady Gminy Czarny Dunajec oraz Wójta Gminy Czarny Dunajec. Decyzje, podejmowane w porozumieniu tych organów, oparte na kompleksowym podejściu do uwarunkowań społeczno-gospodarczych, będą w bardzo istotny sposób wpływały na rozwój lokalny gminy. Celem wystąpienia efektu synergii w odniesieniu do działań władz samorządowych w zakresie stymulowania rozwoju gminy zostanie

utworzony ośrodek koordynacji podejmowanych decyzji. W Urzędzie Gminy Czarny Dunajec należy zidentyfikować referat (wydział), **który może pełnić rolę Centrum Koordynacji Strategii**. W tym modelu niezmiernie ważna jest współpraca Centrum Koordynacji Strategii z odpowiednimi komórkami organizacyjnymi w Urzędzie Gminy oraz instytucjami wskazanymi w poszczególnych zadaniach Strategii, jako instytucje koordynujące wdrażanie poszczególnych zadań. Podstawowymi zadaniami Centrum Koordynacji Strategii, w zakresie wdrażania strategii i rozwoju lokalnego powinny być:

- koordynacja współpracy między władzami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami z terenu gminy,
- harmonizacja realizacji działań zapisanych w Strategii i innych dokumentach branżowych (strategie branżowe, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Program Ochrony Środowiska, Plan Gospodarki Odpadami, itd.),
- koordynowanie działań Urzędu Gminy w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych na zadania zawarte w Strategii,
- przygotowanie raportów o stanie społeczno-gospodarczym gminy,
- gromadzenie i przekazywanie mieszkańcom i przedsiębiorcom informacji na temat działalności instytucji otoczenia biznesu,
- pozyskiwanie partnerów do realizacji zadań zapisanych w Strategii.

Władze samorządowe będą poproszone o ułatwienie współpracy Centrum Koordynacji Strategii z instytucjami wskazanymi w Strategii jako instytucje koordynujące wdrażanie poszczególnych zadań. W tym celu **w każdej instytucji powinna zostać wyznaczona osoba do kontaktu z pracownikami Centrum Koordynacji Strategii**, szczególnie w kontekście przygotowywania wniosków aplikacyjnych oraz nadzorowania realizacji wspólnych projektów finansowanych ze środków europejskich. Utworzenie takiej struktury poziomej na terenie gminy z pewnością przyczyni się do koordynacji zadań w zakresie wspierania rozwoju lokalnego, efektywniejszego generowania pomysłów na wspólne projekty oraz realnego zarządzania „Strategią Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015”.

POZIOM MERYTORYCZNY:

Poziom merytoryczny obejmuje wdrażanie i monitorowanie zadań zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015, przegląd zapisów Strategii i ich aktualizację.

W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących osiągnięte zostaną cele operacyjne (średniookresowe) i strategiczne (długookresowe). Strategia Rozwoju Gminy Czarny Dunajec określona została na **lata 2008-2015**. Okres ten odzwierciedla okres budżetowy Unii Europejskiej (wraz z zasadą n+2), co umożliwi władzom gminy weryfikację i aktualizację zapisów Strategii przed kolejnym okresem budżetowym UE.

Strategia jest nadrzędnym dokumentem prowadzącym do osiągania celów średnio- i długookresowych w rozwoju społeczno-gospodarczym Gminy Czarny Dunajec. W ramach Strategii Rozwoju wydzielono następujące kierunki rozwoju Gminy:

- **AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA I INWESTYCYJNA**
- **JAKOŚĆ ŻYCIA I AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW**
- **TURYSTYKA I DZIEDZICTWO PRZYRODNICZO-KULTUROWE**

Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się **Konwentowi Strategicznemu**, rozumianemu, jako reprezentacja różnorodnych środowisk Gminy Czarny Dunajec, wskazanych i wyłonionych przez Wójta Gminy. Tym samym Konwent będzie wsparciem merytorycznym dla Centrum Koordynacji Strategii. Ważne, aby w Konwencie brali udział przedstawiciele wszystkich instytucji koordynujących realizację zadań zapisanych w Strategii. Monitoring i aktualizacja będzie dokonywana w przedstawiony poniżej sposób:

1. Zadania związane z monitoringiem i aktualizacją Strategii powierza się Konwentowi Strategicznemu.
2. Odpowiedzialność za zwoływanie posiedzeń Konwentu powierza się Wójtowi Gminy na wniosek Centrum Koordynacji Strategii.
3. Odpowiedzialność za obsługę techniczną i organizacyjną prac Konwentu powierza się Centrum Koordynacji Strategii.
4. W skład Konwentu Strategicznego wchodzi przedstawiciele różnorodnych instytucji zaangażowanych w realizację zadań zapisanych w Strategii, a w szczególności:
 - a) przedstawiciele władz samorządowych i jednostek organizacyjnych Gminy,
 - b) przedstawiciele organizacji reprezentatywnych dla środowiska przedsiębiorców,
 - c) podmiotów realizujących politykę w zakresie bezpieczeństwa, ochrony środowiska, gospodarowania zasobem wodnym i ochrony zdrowia z terenu Gminy,
 - d) parlamentarzyści i przedstawiciele władz województwa zaangażowanych w rozwój Gminy,
 - e) organizacje pozarządowe.
5. Wójt Gminy może zaprosić do prac w ramach Konwentu Strategicznego przedstawicieli innych instytucji.
6. Konwent Strategiczny dokonuje monitoringu i aktualizacji Strategii na posiedzeniach monitorujących i aktualizacyjnych, zwoływanych przez Wójta Gminy.
7. Wójt Gminy zwołuje posiedzenie monitorujące Konwentu Strategicznego w lutym każdego roku realizacji Strategii.
8. Wójt Gminy może zwołać dodatkowe posiedzenia monitorujące Konwentu Strategicznego w wyznaczonym przez siebie terminie.
9. Podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań zawartych w Strategii i wyznaczonych do realizacji w roku poprzedzającym posiedzenie Konwentu przesyłają do Centrum Koordynacji Strategii sprawozdania z realizacji danego zadania w roku poprzednim.
10. Centrum Koordynacji Strategii nie później niż na 30 dni przed terminem posiedzenia monitorującego Konwentu Strategicznego przesyła formularze: „Karta zadania” do podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań zawartych w Strategii.
11. Sprawozdania z realizacji danego zadania przesyłane są przez podmioty odpowiedzialne na formularzu Karta zadania (załącznik nr 2) do Centrum Koordynacji Strategii na 14 dni przed posiedzeniem monitorującym Konwentu.
12. Konwent Strategiczny na posiedzeniu monitorującym dokonuje:
 - oceny zadań realizowanych w roku poprzednim na podstawie sprawozdań przesłanych przez instytucje koordynujące poszczególne zadania oraz bezpośrednich relacji przedstawicieli podmiotów odpowiedzialnych za realizację danego zadania,
 - identyfikacji problemów, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację wyznaczonych zadań,
 - opracowania propozycji niezbędnych zmian w zakresie realizowanych zadań,
13. Propozycje niezbędnych zmian w zakresie realizowanych zadań Wójt Gminy przedstawia Radzie Gminy, która podejmuje decyzję o ich ewentualnym uwzględnieniu w Strategii.

14. Wójt Gminy zwołuje posiedzenie aktualizacyjne Konwentu Strategicznego w miesiącu październiku każdego roku realizacji Strategii.
15. Wójt Gminy może zwołać dodatkowe posiedzenia aktualizacyjne Konwentu Strategicznego w wyznaczonym przez siebie terminie.
16. W czasie posiedzenia aktualizacyjnego Konwent Strategiczny dokonuje wyboru i priorytetyzacji zadań do realizacji w zbliżającym się roku kalendarzowym.
17. Priorytetyzacja dotyczy zadań wyznaczonych do realizacji w zbliżającym się roku kalendarzowym, działań ciągłych oraz nowych zadań, dotychczas nie uwzględnionych w Strategii, a ważnych ze względu na nowe uwarunkowania społeczno-gospodarcze.
18. Priorytetyzacja zadań zostaje dokonana przez członków Konwentu Strategicznego według następujących kryteriów i skali punktowej:
 - a) Pilność – Czy realizacja zadania jest potrzebna lub wymagana prawem niezwykle pilnie, w niedalekiej przyszłości czy za kilka lat? (0-10 punktów),
 - b) Długotrwałość pożytków – Jak długo realizacja zadania będzie przynosić pożytki? Przez tydzień, miesiąc, rok, dziesięć lat, kilkadziesiąt lat? (0-10 punktów),
 - c) Zgodność z tendencjami – Czy zadanie jest zgodne z aktualnymi lub przewidywanymi tendencjami prawnymi, społecznymi, gospodarczymi, politycznymi i technologicznymi? (0-10 punktów),
 - d) Powszechność – Jaki procent osób, które potrzebują realizacji danego zadania (potrzebujących tego projektu) będzie z niego korzystał lub odbierał usługi? (0-10 punktów),
 - e) Przygotowanie do realizacji – Czy projekt zostanie uruchomiony natychmiast, wkrótce czy po upływie długiego czasu? (0-10 punktów),
 - f) Akceptacja społeczna – Czy realizacja projektu zyska akceptację społeczności lokalnej i partnerów? Czy nie będzie wywoływać konfliktów społecznych? (0-10 punktów),
 - g) Dostępność funduszy na realizację – Jakie są dostępne obecnie źródła finansowania projektu? Jaka jest szansa na finansowanie ze źródeł zewnętrznych? (0-10 punktów).
19. Każde zadanie – w zależności od liczby otrzymanych punktów – przypisane będzie do jednej z trzech kategorii:
 - a) **zadania priorytetowe** – konieczne i przygotowane do realizacji (zakres punktacji: 70-47),
 - b) **zadania ważne** – nieprzygotowane lub przygotowane, lecz nie wymagające natychmiastowej realizacji (zakres punktacji: 46-24),
 - c) **zadania pozostałe** – do realizacji w późniejszym okresie (zakres punktacji: 23-0).
20. Lista najważniejszych zadań do realizacji wybrana zostanie przez Konwent Strategiczny spośród zadań priorytetowych. Członkowie Konwentu, przy wyborze zadań do realizacji, będą brać pod uwagę nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, zmieniające się czynniki otoczenia zewnętrznego (np. nowe uregulowania prawne, społeczno-ekonomiczne czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych) oraz dbałość o środowisko naturalne. Konwent może uwzględniać także nowe, dotychczas nieujęte zadania.
21. Prace Konwentu są protokołowane. Efektem posiedzeń Konwentu jest sprawozdanie z posiedzeń Konwentu.
22. Sprawozdania ze swoich posiedzeń Konwent przekazuje Radzie Gminy, jako rekomendacje do prac nad preliminarzem budżetowym na rok następny oraz propozycje zmian w zapisach Strategii.
23. Instytucje koordynujące opisują wybrane przez Konwent zadania na karcie zadania, zgodnie z załącznikiem nr 1 w terminie 30 dni po przesłaniu do nich sprawozdania z posiedzenia aktualizacyjnego Konwentu przez Centrum Koordynacji Strategii.

POZIOM SPOŁECZNY:

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zadań Strategii. Głównym adresatem zapisów Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 są mieszkańcy gminy, a w szczególności:

1. Radni Gminy, pracownicy Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych (placówki oświatowe i kulturalne, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ośrodki zdrowia, zakłady komunalne, itd.),
2. Posłowie i senatorowie reprezentujący w Parlamencie Gminę Czarny Dunajec, Powiat Nowotarski i Województwo Małopolskie oraz radni Sejmiku Wojewódzkiego, związani z Gminą,
3. Przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z terenu gminy i jej otoczenia,
4. Sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe, Urząd Skarbowy,
5. Organizacje pozarządowe z terenu gminy,
6. Rady sołeckie i sołtysi,
7. Mieszkańcy gminy.

Upowszechnienie zapisów Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 wśród społeczności lokalnej ma na celu:

1. Poinformowanie o zakończeniu prac nad Strategią Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015,
2. Objasnienie dalszych etapów procesu planowania rozwoju społeczno-gospodarczego w gminie – realizacja zapisów strategii i planu rozwoju, zaproszenie partnerów do współpracy,
3. Prezentację lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego gminy, priorytetów i kierunków jej rozwoju w najbliższych latach (obszary priorytetowe i cele strategiczne, cele operacyjne, zadania),
4. Objasnienie roli funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w finansowaniu rozwoju lokalnego i sposobu ich pozyskiwania poprzez przygotowanie projektów wynikających ze Strategii,
5. Zachęcenie do wzięcia udziału w realizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015.

Społeczność lokalna otrzyma:

1. Informację o zakończeniu prac nad tworzeniem Strategii - metodą planowania partnerskiego (z udziałem Konwentu Strategicznego) oraz stworzeniu uwarunkowań do trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Czarny Dunajec,
2. Informację o sposobie dostępu do dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015,
3. Informację o sposobie wykorzystania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015,
4. Zaproszenie do wzięcia udziału w realizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015, w szczególności przez współudział w przygotowaniu oraz realizacji projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W celu upowszechnienia treści Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2007-2015 zostaną przeprowadzone następujące działania:

1. Opracowanie krótkiego materiału przybliżającego mieszkańcom Strategię Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015;
2. Umieszczenie do pobrania (w postaci *.doc, *.pdf lub *.pps) na stronie internetowej Gminy Czarny Dunajec i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) materiału przybliżającego zainteresowanym Strategię Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 oraz plików zawierających pełny tekst Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015;
3. Publikacja w odcinkach na łamach mediów lokalnych materiału przybliżającego mieszkańcom Strategię Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015;
4. Wykonanie plansz przedstawiających najważniejsze elementy Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 (obszary priorytetowe i cele strategiczne oraz cele operacyjne) i ich stała prezentacja w Urzędzie Gminy Czarny Dunajec;
5. Przekazanie redakcjom gazet i czasopism ukazujących się na terenie powiatu nowotarskiego oraz lokalnym rozgłoszom radiowym plików, o których mowa w punkcie 2. w formie elektronicznej;
6. Udzielanie przez Wójta Gminy wywiadów dla prasy lokalnej i regionalnej oraz lokalnych rozgłosz radiowych na temat zakończenia prac nad Strategią Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 oraz sposobów realizacji jej zapisów;
7. Przygotowanie i skierowanie do rad sołeckich, lokalnych liderów społecznych oraz do posłów i senatorów reprezentujących Gminę Czarny Dunajec, listu informującego o zakończeniu projektu i o jego efektach oraz zapraszającego do aktywnego udziału w realizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015, w szczególności przez współudział w przygotowaniu oraz realizacji projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;
8. Przekazanie członkom Konwentu Strategicznego i instytucjom koordynującym poszczególne zadania określone w Strategii krótkiego materiału informacyjnego oraz kompletnego tekstu opracowania Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 w formie elektronicznej wraz z zaproszeniem do wdrażania, monitoringu i aktualizacji Strategii;
9. Przekazanie szefom instytucji otoczenia biznesu z terenu gminy i powiatu nowotarskiego krótkiego materiału informacyjnego oraz kompletnego tekstu Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 (w wersji elektronicznej) wraz z zaproszeniem do wdrażania, monitoringu i aktualizacji Strategii;
10. Przekazanie bankom, które działają na terenie gminy i powiatu nowotarskiego krótkiego materiału informacyjnego oraz kompletnego tekstu Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 (w wersji elektronicznej) z prośbą o przygotowanie oferty produktów bankowych wspierających realizację zadań strategii;
11. Przekazanie bibliotekom publicznym oraz szkołom ponadgimnazjalnym z terenu gminy i powiatu nowotarskiego wydrukowanego egzemplarza tekstu Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 wraz z nagraniem płytą CD, zawierającą materiał informacyjny przybliżający Strategię Rozwoju oraz pełny tekst Strategii.

Ważnym adresatem Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 jest również otoczenie Gminy Czarny Dunajec, szczególnie:

1. Sąsiednie gminy,
2. Zarząd Województwa Małopolskiego,
3. Wojewoda Małopolski,

4. Organizacje samorządu gospodarczego o ponadlokalnym zasięgu,
5. Organizacje rządowe, samorządowe i pozarządowe o ponadlokalnym zasięgu (regionalnym i krajowym), m.in.:
 - a) Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
 - b) Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie
 - c) Małopolskie Kuratorium Oświaty w Krakowie,
 - d) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Krakowie,
 - e) Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie,
 - f) Małopolska Organizacja Turystyczna,
 - g) Stowarzyszenie Agroturystyczne Galicyjskie Gospodarstwa Gościnne,
 - h) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie,
 - i) FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie,
 - j) Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego,
 - k) Ośrodek Doradztwa Rolniczego,
 - l) Centra Euro Info,
 - m) Telewizja Polska S.A. Oddział Regionalny,
 - n) Telekomunikacja Polska S.A.,
 - o) Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie.
6. Potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami w Gminie Czarny Dunajec,
7. Zagraniczni partnerzy samorządowi Gminy Czarny Dunajec.

Wszyscy wyżej wymienieni adresaci, w terminie do dwóch miesięcy od przyjęcia Strategii Rozwoju przez Radę Gminy Czarny Dunajec, otrzymają informację o zakończeniu prac nad Strategią Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 oraz o zainteresowaniu przedstawicieli lokalnej społeczności współpracą z nimi przy realizacji zapisów tego dokumentu, a w szczególności przy realizacji inwestycji oraz przygotowaniu projektów rozwojowych mogących uzyskać dofinansowanie z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W tym celu zostanie przygotowany i skierowany do wyżej wymienionych adresatów list informujący o zakończeniu prac nad Strategią, zapraszający do współpracy przy przygotowaniu wspólnych przedsięwzięć rozwojowych finansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej wraz z płytą CD zawierającą materiał przybliżający Strategię oraz pełny tekst Strategii.

Celem zaplanowanych działań informacyjnych skierowanych do otoczenia Gminy Czarny Dunajec jest:

1. Promocja gminy oraz jej oferty turystycznej i gospodarczej w województwie małopolskim i sąsiednich województwach,
2. Przyciągnięcie na teren gminy potencjalnych inwestorów zainteresowanych inwestowaniem w gminie oraz organizacji pozarządowych mogących wspomóc Gminę Czarny Dunajec w realizacji Strategii poprzez przygotowywanie projektów mogących otrzymać współfinansowanie z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Ramy współpracy międzysektorowej i międzygminnej w zakresie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 *.

Partnerów biorących udział w realizacji Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015 można podzielić na trzy główne grupy (zgodnie z zasadą „trójkąta współpracy”):

- instytucje publiczne (władze gminne, instytucje użyteczności publicznej, agendy rządowe, przedsiębiorstwa komunalne, inne samorządy),
- prywatni przedsiębiorcy i organizacje otoczenia biznesu (firmy, spółdzielnie, instytucje finansowe, izby gospodarcze, cechy rzemiosł, fundacje, stowarzyszenia gospodarcze),
- organizacje pozarządowe (towarzystwa i stowarzyszenia, fundacje, związki mniejszości, związki zawodowe, grupy nieformalne).

Praca zespołowa, partnerska na rzecz danej gminy wymaga od osób i organizacji pełnego zaangażowania i wiąże się z podejmowaniem ryzyka. Być „partnerem” oznacza w pełni odpowiadać za działania własne i tych, z którymi wspólnie podejmujemy decyzje.

Niezależnie od tego, czym zajmuje się partnerstwo lokalne, można określić zestaw zasad czy ram postępowania, którymi powinno się ono kierować, jeśli jego działania mają być skuteczne.*

- **realizm** - cele i terminy ich realizacji ustalane przez partnerów muszą być możliwe do osiągnięcia;
- **pragmatyzm** - zdając sobie sprawę z wagi dalekosiężnych planów, partnerstwo powinno poszukiwać wymiernych i szybko osiągalnych rozwiązań, jasno zdefiniowanych problemów;
- **stosowność** - metody pracy i zasoby muszą być dostosowane do wymogów konkretnych działań, partnerstwo musi umożliwiać osiąganie postępu w rozwoju lokalnym, przewyższanie kryzysów i osiąganie akceptowalnych rozwiązań;
- **podzielanie wspólnej wizji** przyszłości regionu (w tym gminy), która rozwija się i wzbogaca wraz z realizacją projektów na rzecz rozwoju;
- **otwartość i elastyczność** pozwalające uczestniczyć jak największej liczbie osób w partnerstwie i gwarantujące jego zróżnicowany skład, to warunek jego pomysłowości i innowacyjności;
- **wysłuchiwanie, szacunek i zaufanie**, dzięki którym można przełamać potencjalne konflikty, uwzględnić różne punkty widzenia i osiągnąć prawdziwe porozumienie w miejsce pozornego konsensusu;
- **wzajemne zrozumienie** umożliwiające poznanie umiejętności i możliwości różnych partnerów i szybkie osiągnięcie najlepszej formy współdziałania i podziału obowiązków w konkretnych sytuacjach;
- **zrozumienie i dostosowanie się** do potrzeb różnych grup społecznych w celu zmobilizowania i uczynienia odpowiedzialnymi wszystkich mieszkańców danej gminy;
- **przejrzystość działań i troska o informowanie**, tak by wszyscy mogli uczestniczyć w działaniu i przez to zmieniać swoją mentalność;
- **dyskusja** nad rolą, funkcją i działaniami każdego z partnerów w celu wzmocnienia jego poparcia i zaangażowania;
- **determinacja**, na ogół ze strony kilku kluczowych osób, gwarantująca spójność projektu jako całości i uniemożliwiająca rozpraszenie działań.

*wykorzystano publikację „Partnerstwo w rozwoju lokalnym”, wydaną przez Fundację Wspomagania Wsi w Warszawie, czerwiec 2003

Załączniki:

1. *Przykładowy formularz karty zadania.*
2. *Przykładowy formularz sprawozdania z realizacji zadania.*

ZAŁĄCZNIK NR 1 – KARTA ZADANIA

TYTUŁ ZADANIA

Umiejscowienie w Strategii Rozwoju Gminy Czarny Dunajec na lata 2008-2015:

Cel strategiczny (realizowany przez zadanie):

-

Cel operacyjny (realizowany przez zadanie):

-

Instytucja koordynująca:

Kierownik zadania:

Uzasadnienie zadania:

Program działań:

Lp.	ZADANIA/ETAPY	ODPOWIEDZIALNOŚĆ	KOSZTY	TERMIN
1.				
2.				
3.				
4.				
...				

Źródła finansowania:

Partnerzy:

Monitoring realizacji zadania:

Spodziewane efekty:

ZAŁĄCZNIK NR 2 – SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADANIA

TYTUŁ ZADANIA

Sprawozdanie cząstkowe za okres: / Sprawozdanie końcowe*

Realizacja planu finansowego:

<i>Źródła finansowania</i>	<i>Kwota w zł</i>	<i>% ogółu</i>
Budżet gminy		
Budżet instytucji koordynującej		
Ogółem		100

Efekty cząstkowe / efekty końcowe*:

-
-
-
-

Opis sytuacji w zakresie wdrażania zadania

W opisie należy przedstawić analizę stopnia realizacji zadania, skuteczności stosowanych instrumentów realizacyjnych (w tym oceny instytucji partnerskich), problemów powstałych na etapie wdrażania zadania (w tym przyczyn opóźnień), środków podjętych w celu ich przewyciężenia i ewentualnych rekomendacji dotyczących ich usunięcia.

**niepotrzebne skreślić*